ရန်ကင်းတောင်စာစဉ်(၃၀)

လမ်းမပေါ်၌ လမ်းပျောက်ချင်သူ

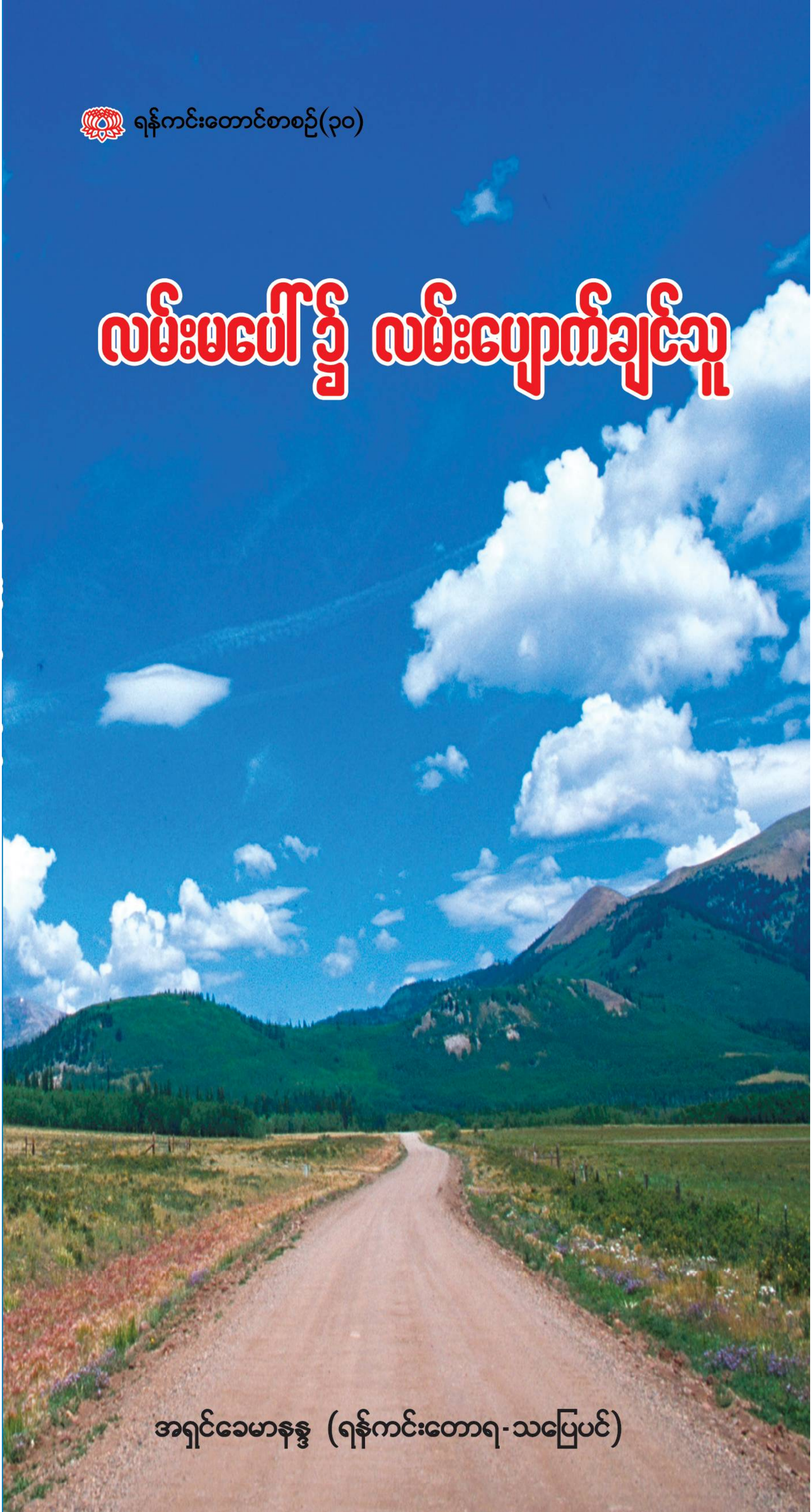

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ-သပြေပင်)

လမ်းမပေါ်၌ လမ်းပျောက်ချင်သူ

t&iacrmeE (&eui;awm&)? oajyyi

Email : ven.khemananda.brahmana@gmail.com

ရန်ကင်းတောင်စာစဉ် အမှတ် (၃၀)

အဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် = ရွှေနိုင်ငံ (၀၅၇၄၅) အမှတ်(၉၀)စီ၊
ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်။

ထုတ်ဝေသူ = ဦးမောင်မောင်လှ (ရွှေနိုင်ငံ–၀၄၁၉၃)

ဖြန့်ချိရေး = **ရန်ကင်းတောင်စာစဉ်**
နေပြည်တော်
ဖုန်း–၀၉–၄၃၀ ၇၅၇၀၄ ၊
၀၉–၄၂၀ ၇၁၂၇၅၈၊ ၀၆၇–၃၀၃၉၇
ရန်ကုန်
ဖုန်း–၀၉–၅၁၇၀ ၉၇၉၊ ၀၉–၇၃၀ ၇၀၇၈၁၊
၀၁–၆၄၅ ၈၉၄
သစ္စာမဏ္ဍိုင်ပိဋကစာပေ
(ရွှေတိဂုံဘုရားတောင်ဖက်မုခ်)
ဖုန်း –၀၉–၇၃၀ ၉၆၈၉၈၊ ၀၁–၃၈၇၈၄၉

တန်ဖိုး = ကျပ်

ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ် = ပထမအကြိမ် ၂၀၁၄ အုပ်ရေ (   )

‘ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ် ကတ်တလောက်အညွှန်း’’ (CIP)

၂၄၉· ၃
ခေမာနန္ဒ၊ အရှင်၊ လမ်းမပေါ်၌ လမ်းပျောက်ချင်သူ /
အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ)၊ သပြေပင်။
–ရန်ကုန်၊ ရွှေနိုင်ငံစာပေ (ပထမအကြိမ်)၊ ၂၀၁၄။
၉၁–စာ၊ ၁၀. ၉၂ x ၂၀. ၈၃ စင်တီ။
(၁) လမ်းမပေါ်၌ လမ်းပျောက်ချင်သူ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	နှာ
*	ဤကောင်းမှုဆုတောင်း	ခ
*	သတိပဋ္ဌာန်ကြောင့် ရရှိမည့် အကျိုးကျေးဇူး	ဂ
*	လူ၏တာဝန်၊ လူ့ဘဝ၏အဓိပ္ပာယ်	ဃ
၁။	လမ်းမပေါ်၌ လမ်းပျောက်ချင်သူ	၁
၂။	ကြောင်ကို ကြိုးချည်သူများ	၉
၃။	မီးထွန်း၍ အမှောင်ကိုရှာခြင်း	၁၆
၄။	ညဉ့်၏အယောင် မှောင်၏အသွင်	၂၈
၅။	ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာရှိသော ကားတစ်စီးအကြောင်း	၄၂
၆။	ပဟေဋ္ဌိဆန်သော လူနှစ်ဦးအကြောင်း	၆၃
၇။	ထိုခရီး နီးပါစေသား	၇၀
၈။	ဆုတောင်းခြင်း	၇၉

ဤကျောင်းမှ ကုသိုလ်ကြောင့်

ကမ္ဘာပေါ်တွင်

မြတ်ဗုဒ္ဓသာသနာတော်

အစွန့်ရှည်ကြာ တည်တံ့၍

ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများ

ဝိမုတ္တိသုခကို

ရရှိခံစားနိုင်ကြပါစေသော်(ဝ်)

အရှင်ခေမာနန္ဒ (ရန်ကင်းတောရ-သပြေပင်)

သတိပဋ္ဌာန်ကြောင့် ရရှိမည့်အကျိုးကျေးဇူး

C

1/ owOjw&l pwpilu , jci; tusK;

2/ p;&rylyejci; aomur;u veajrmujci; tusK;

3/ Or;en;yaq; ia(u;jrnwr;jci; y&a'Ou veajrmujci; tusK;

4/ u , qi;&jci; 'ur;w csylir;jci; tusK;

5/ pwEv;rom , mjci;? xwvewevyjci;? a'greór;w csylir;jci; tusK;

6/ t& , r*OmPu &apjci; tusK;Ei

7/ tocw"jweAmeu rsuarmujyl&jci; tusK; wu &&Eiyjon/

လူ၏တာဝန်
C

လူ၏ ပဓာနပင်မ တာဝန်ဝတ္တရားမှာ ဘဝ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဆောင် ရွက်ရန်မျှသာ ဖြစ်သည်။

အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ဦးဦးက အခြား တာဝန်များလည်း လူ၌ ရှိပါသေးသည်ဟု ဆိုလာပါမူကား ထိုတာဝန်ဝတ္တရားတို့သည် လူ၏ ပဓာန တာဝန်မဟုတ် သာမညတာဝန် မျှသာ ဖြစ်ပေသည်။

လူ့ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်
C

လူ့ဘဝ၏တန်ဖိုး လူ့ဘဝ၏ပန်းတိုင်နှင့် လူ့ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ဟူသည် ထိုထို ပဓာန တာဝန်တို့ကို ဆောင်ရွက်နေခြင်းမှအပ အခြား ဘာမျှ မရှိပေ။

t&iacrmeE (&eui;awm&)

လမ်းမပေါ်၌ လမ်းပျောက်ချင်သူ

ဖဘုရား၏ သာသနာတော်အတွင်း၌သာ ဆည်းပူးခွင့် ပွားများခွင့် အားထုတ်ခွင့် ရတတ်သော ဝိပဿနာပညာသည် ယခု သာသနာတော် (၂၅၀၀) ကျော်ကာလ၌ အဖဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်နှင့်မခြား စည်ပင် ဖွံ့ဖြိုးနေပေတော့သည်။

နိုင်ငံအသီးသီးတို့မှ လူမျိုးအသီးသီးတို့သည် ဘာသာစကား အမျိုးမျိုးသို့ ပြန်ဆိုကာ ဝိပဿနာပညာကို လေ့လာ ဆည်းပူးနေသော ဝိပဿနာခေတ်ကြီး ဖြစ်လေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ကား ရှေးရှေးခေတ် ဆရာတော်ကြီးများ၏ နည်းနာနိဿယများ၊ နှောင်းခေတ် ဆရာတော်ကြီးများ၏ နည်းနာနိဿယများ၊ ယနေ့ခေတ်ဆရာတော်ဘုရားများနှင့် လူပညာရှိများ၏ ကျင့်စဉ် နည်းနာအဖုံဖုံကိုလည်း ပိဋကတ်တော်ပါ ဒေသနာနှင့် ချိန်ထိုး၍ လေ့လာနိုင်သဖြင့် ကံထူးလှပေစွ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လူဖြစ်ရကျိုး နပ်လှပေစွ။

အရိယာလမ်းစဉ်

အရိယာသူတော်ကောင်း ပညာရှိများသည် အာယတနကို လည်းကောင်း၊ ဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း အသီးသီး မိမိတို့ ကူးမြောက် တတ်ကျွမ်းခဲ့သော လမ်းကြောင်းကို ပြဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ သုံးလိုကသုံး၊ ကျင့်လိုက ကျင့်နိုင်ပေသည်။

ဓမ္မလမ်းကြောင်းက မမှားမယွင်း၊ မဖောက်မပြန် တည့်တည့်မတ်မတ် ရှိနေပေတော့သည်။ ကျင့်နည်းလည်း ပြည့်စုံသည်။ ဆင်ခြင်ရန် နည်းလည်း ပြီးပြည့်စုံပေသည်။ အရိယာလမ်းစဉ်ကား မတိမ်ကောသေးပေ။

သို့သော် လူသား၏ဉာဉ်သည် ခက်ခဲသည်ကို မလုပ်လိုကြပေ။ လွယ်လွယ်ကူကူ ရလျှင်မူ ချက်ခြင်းပင် ယူချင်ကြပေသည်။

လူသားဉာဉ်အလျောက် ဒေါသက လွယ်ကူပြီး အဒေါသက ခက်နေပေသည်။ မောဟ၊ ပမာဒက လွယ်ကူ၍ အမောဟ၊ အပ္ပမာဒက ယခုမှ ထိတွေ့ဆက်ဆံရသည့်နှယ် ခက်နေလေသည်။

ကာလတာရှည် ဆက်ဆံ၍လာသော ပါပမိတ္တ 'ခင်ပွန်း၊ မိတ်ဆွေတု' ကိုပင် မိတ်ဆွေကောင်းပမာထားပြီး 'ကလျာဏမိတ္တ' မိတ်ဆွေကောင်းကိုမူ ပယ်ချသည့်နှယ် ဖြစ်နေပါသည်။

ထို့ကြောင့် လူသားသည် စိတ်ပူပန်ခြင်း ဒေါမနဿကိုပင်လျှင် ရံခါ ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ ထိတ်လန့်ခြင်းသံဝေဂဟု ထင်နေတတ်သည်။

အဆိုးအကောင်း၊ အယုတ်အမြတ် မရွေး

တတ်သော၊ မသိတတ်သော အညာဏုပေက္ခာဟူသော အဝိဇ္ဇာမောဟ တရားကိုပင်လျှင် ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌအာရုံတို့၌ ဝမ်းမနည်း ဝမ်းမသာ လျစ်လျူရှုစွမ်းသော ဉာဏုပေက္ခာ (ဉပေက္ခာ)ဟု ထင်မြင်နေတတ်လေသည်။

ထိုအခါ လူသည် မာနဟု ဆိုအပ်သော စိတ်ကြီးဝင်ရာမှသည် အတိမာနဟု ဆိုအပ်သော အလွန့်အလွန် စိတ်ကြီးဝင်လေတော့သည်။

သို့သော် အဝိဇ္ဇာမောဟ၏ သတ္တိကြောင့် နည်းနည်းလေး သိသည်ကိုပင် ''ငါ အများကြီး သိသည်'' ဟု ထင်တတ်သကဲ့သို့ ဘာမှ မသိသည်ကိုလည်း ''ငါ သိသည်''ဟု ထင်လည်းထင်သည်။ ယုံလည်း ယုံသည်၊ သိသည်ကား မဟုတ်ပေ။

သိခြင်းကို ဉာဏ်ဟု ခေါ်ရပါမည်။ ထင်ခြင်းမှာ ကိလေသာ၏ အရာသာဖြစ်သည်။

ထိုအထင်သည် ထမ္ဘဟုဆိုသော မိုက်မဲမှုကို ခိုင်ခံ့စေသည့်ပြင် မာယာဟုဆိုရသော လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းခြင်းကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်ပြီး လုပ်သင့်တာကို မလုပ်မိ၊ မလုပ်သင့်တာကိုမှ ဆုံးဖြတ်ကာ ပြုလုပ်မိတတ်သဖြင့် ကုက္ကုစ္စကိုလည်း တိုးပွားစေနိုင်သည်သာ။

အပြတ်လုပ်မည့်ယောဂီ

''ဆင်တွေ ကျားတွေရှိတဲ့တောထဲကို သွားပြီးတော့ တစ်ခါတည်း အပြတ်လုပ်ချင်တာ ဒီတောက သိပ်မကြီးဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ခုတော့ကိစ္စလေးတွေ တန်းလန်းနှင့်မို့ တရားအားထုတ်ဖို့ရာ မစနိုင်သေးပါဘူး ဘုရား၊ လုပ်တာနှင့်တော့ တပည့်တော်က အပြတ်

အပြီးပဲဘုရား''

''ဒါနှင့် ဒကာကြီးအသက်က ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ''

''ပင်စင် သွားတာ(၄)နှစ်ရှိပြီဆိုတော့ (၆၄)နှစ်ပါဘုရား''

သေမင်းသည် အပြတ်လုပ်ရန် အားခဲထားသော ထိုယောဂီအား အခွင့်အရေးပေးလျှင်မူ ကောင်းပေစွ။

ယခုနှစ် တရားမထူးဘူးဟူသော အမိန့်

''တရားအားထုတ်ဖို့သွားမည့် ရိပ်သာရှိတဲ့ အရပ်က ခိုက်တတ်တယ်တဲ့။ အသက်ကလည်း (၅၉)နှစ်ဆိုတော့ ငယ်သေးလို့တဲ့။ ဂိုဏ်းချုပ်ဘိုးတော်များက ဒီနှစ်ပိုင်း တရားအားထုတ်လည်း တရားထူးမရနိုင်ဘူးလို့ အမိန့်ချထားတာဆိုတော့ အဲဒါ. . .''

လူသားတစ်ဦး တရားထူးရနိုင်မည့် ကာလ၊ မရနိုင်မည့် ကာလကို ကြိုတင်သိနိုင်သော ဂိုဏ်းချုပ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိနိုင်ပါအံ့လော။ တရားအားထုတ်ခြင်းကို အရပ်ခိုက်သည်၊ (၅၉)နှစ်ငယ်သေးသည်ဟု ဟန့်တားခြင်းတို့သည် အပြစ်မကြီးလေးနိုင်သလော၊ ကာယကံရှင်သည်လည်း မိမိအသက်(၅၉)နှစ်ကို ငယ်သေးသည်ဟု ဘိုးတော်၏ ပြောကြားချက်ကို လက်ခံခြင်းအားဖြင့် အသက်မည်မျှကိုမှ ကြီးသည်ဟု ယူဆလေမည်နည်း။ သေခြင်းသည် မြဲ၏၊ ရှင်ခြင်းသည်က မမြဲဟူသည်ကို မသိ၍လော၊ မကြားဖူး၍လော၊ မသိမကြားဟန်ဆောင်ခြင်းလော၊ လူ့စိတ်သည် ဆန်းကြယ်လှပေစွ၊ ကြား

ချင်သည်ကို ကြားပြီး မကြားချင်သည်ကို မကြား၊ ယုံချင်သည်ကို ယုံပြီး မယုံချင်သည်ကို မယုံခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ၏ သတ္တိပေတည်း။

သောတာပန်ဖြစ်လိုလှသူ

''အရှင်ဘုရားတို့ဆီမှာက ဘယ်နှစ်ရက် အားထုတ်ရင် သောတာပန်တည်မှာလဲ၊ တပည့်တော်က ခွင့်ယူပြီး တစ်ခါတည်း အပြီးအပြတ် လုပ်လိုက်ချင်တာ''

ထိုခွင့်ယူမည့် မင်းမှုထမ်းယောကျ်ားက ရက်ကြာမည်၊ ဝီရိယရှိရမည်ဆိုလျှင်မူ အားထုတ်မည်ဟု မထင်ရပေ။ သူသည် သောတာပန်ဖြစ်ရန် အကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးကို သိရှိပါမူ ကောင်းပေစွ။

(၁) သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း။
(၂) သူတော်ကောင်းတရား နာကြားရခြင်း။
(၃) လေ့လာသင်ကြား မှတ်သားသမျှတို့ကို အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်အောင် နှလုံးသွင်းရခြင်း။
(၄) မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဝီရိယ သန်စွာ ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ရခြင်း။

''ဆရာကောင်းရှာ တရားနာ
နှလုံးသွင်းမှန်ရမှာ ကျင့်ကြံကြရာ
ဤလေးဖြာ အရိယာလမ်းစဉ်မှာ''

တစ်ဖန် ''အခါခပ်သိမ်း နိုးကြားထကြွကုန်သည်ဖြစ်၍ နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ကြံကြကုန်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စိတ်ညွတ်ကြသော သူတို့အား အာသဝေါတရားတို့ ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်ကြကုန်၏။''

ဟူသော အဖဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်အခါ က ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည့် ဩဝါဒကို လည်း ထိုသောတာပန် မြန်မြန်ဖြစ်လိုသော ဒါယကာ သိပါမူ ကောင်းလေစွ။

နည်းလမ်းစုံသူ

''အဖွားက---နည်းနှင့် အားထုတ်ပါတယ် ဘုရား၊ အဖေကတော့ ရိပ်သာက ဂေါပကလူကြီးပါ ဘုရား၊ အမေကလည်း---နည်းနှင့် အားထုတ်လာ တာ (၇)နှစ်တောင် ရှိသွားပါပြီ။ အိမ်မှာကတော့နည်း က (၃)နည်း အားထုတ်တဲ့အပြင် တပည့်တော်ကျ တော့ ရုံးက အရာရှိကတော် ကြည်ညိုတဲ့ ဆရာတော် ဆီကနည်းနှင့် အားထုတ်ပါတယ်။ အဒေါ်ငယ်က ဆရာ စွဲထားတာ မတွေ့ရပေမဲ့ နည်းအားလုံး အားထုတ် နိုင်တယ်လို့ပြောတယ်၊ ဟုတ်လည်း ဟုတ်မယ် ထင်ပါ တယ်။ ရိပ်သာတိုင်း သူလိုက်လိုက်သွားတယ်ဘုရား''

ငါ့နည်း သူ့နည်းဆိုပြီး စိတ်သဘောထား မကွဲ ပြားပါမူ ကောင်းလေစွဟု တွေးမိပါသည်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား

မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူအပ်သည့်

(က) ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

(ခ) ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

(ဂ) စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

(ဃ) ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

တရားကို သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လဝီရိယဖြင့် အမှတ်သတိ

ရှေ့သွားပြု၍ ရှုပွားသော ယောဂီအား အောက်ပါ အကျိုးတို့ ဧကန်ရပေမည်ဟု ဖဘုရား မိန့်တော်မူပါသည်။

(၁) သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ခြင်း အကျိုး။

(၂) စိုးရိမ်ခြင်း သောကမီးကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုး။

(၃) ဝမ်းနည်းပူဆွေး ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်းဟူသော ပရိဒေဝမီးကို လွန်မြောက်ခြင်း အကျိုး။

(၄) ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခမီးတို့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း အကျိုး။

(၅) စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ဒေါမနဿမီးတို့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း အကျိုး။

(၆) အရိယာမဂ်ဉာဏ်ကို ရစေခြင်းအကျိုးနှင့်

(၇) အသင်္ခတဓာတ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရခြင်း အကျိုးတို့ပေတည်း။

အဝိဇ္ဇာကင်းပါစေ

လူ့စိတ်ကို ရံခါ ဒေါသတရားက လွှမ်းမိုးထားသည်။ ထိုအခါ လူသည် (ဒေါသလူ) ဖြစ်သွားသဖြင့် ဒေါသသဘာဝအတိုင်း မာကြောခက်ထန် ရိုင်းစိုင်းပါတော့သည်။

လူ့စိတ်ကို ရံခါ လောဘတရားက ခြယ်လှယ်ပြန်သည်။ ထိုအခါ လူသည် လူမျှသာ မမည်တော့ချေ။ (လောဘလူ) (ဝါ) (လောဘတုံး၊ လောဘခဲ) ဖြစ်သွားသဖြင့် လောဘအလိုအတိုင်း လိုချင်မှု၊ အရယူမှု၊ သိမ်းပိုက်လိုမှုဖြင့် အငမ်းမရ ဖြစ်လာပါတော့သည်။

လူ့စိတ်ကို ရံခါမာနက သိမ်းပိုက်အုပ်စိုးသော တခဏာ၌မူ လူမပီသတော့ပဲ (မာနလူ) ဖြစ်ပြီး မာနတုံး

ကြီးသည့် မောက်မာ မော်ကြွား မာနတံခွန် ထူလေ
တော့သည်။

သို့သော် အမောဟ၊ အပ္ပမာဒတရားက
အာဂန္တုပမာ ခေတ္တသာ လာတတ်ပြီး မောဟ၊ ပမာဒ၊
အဝိဇ္ဇာကသာ လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ် ခံထားရသော လူ
သားသည် လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ချင်မှလုပ်ပြီး မလုပ်
သင့်သည်ကို လုပ်ချင်လုပ်ပြန်သည်။ ဒုစရိုက်ကို
သုစရိုက် ထင်ချင်ထင်တတ်ပြီး သုစရိုက်ကိုမူ ဒုစရိုက်
ထင်ချင်ထင်တတ်လေသည်။ မျက်ကန်းသည် ရံခါ
လမ်းဆိုး၌ လျှောက်သည်။ ရံခါ လမ်းကောင်း၌
လျှောက်မိသည် မြင်၍ကား မဟုတ်ပါလေ။

t0Zmrsuue; tarmici;ygap/

ကျမ်းညွှန်း

၁။ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တ၊

၂။ ပါထိကဝဂ်ပါဠိ၊ သင်္ဂီတိသုတ္တ၊

၃။ ဓမ္မပဒပါဠိ၊ ကောဓဝဂ္ဂ၊ ပုဏ္ဏာဒါသီဝတ္ထု၊

၄။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၊

၅။ ညောင်လေးပင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရသာ၊

၆။ သုခမှတ်စု။

ကြောင်ကို ကြိုးချည်သူများ

လူ့ဘောင်လောက လူတို့၏ရွာတွင် ဆိုရိုးစကား ဥပဒေသများစွာ ရှိကြပါသည်။ အချို့မှာ အကြောင်းအကျိုး ဆီလျော်သော်လည်း များပြားသော အရေအတွက်ရှိသည့် ဥပဒေသတို့က ကြောင်းကျိုး ဆီလျော်မှု မရှိတတ်ပေ။

သို့သော် လောကသဘောသည် ကြားဖန်များလျှင်လည်း ဟုတ်ပြီ မှန်ပြီဟု ယူတတ်သည်။ ပြောဖန်များ၍လည်း မိမိကိုယ်တိုင် မဟုတ်သည်ကိုပင် ဟုတ်လေပြီဟု ယူတတ်ပါသည်။

ကာလကြာလတ်သော အခါ၌ကား ၎င်းဆိုရိုးစကားတို့သည် စကားပမာမျှမတည်တော့ဘဲ လူ့ဘောင် လူ့မျိုးနွယ်၏ ဥပဒေသပမာ ဖြစ်လာပါတော့သည်။ လူသားအများစုက ၎င်းဥပဒေသတို့ကို လိုက်နာရန် လူဖြစ်လာသည့်ပမာ ခံယူ နေပြီးဆင်ခြင်ရန်၊ စဉ်းစားရန် မလိုတော့အောင်ပင် ပြည့်စုံလေပြီဟု ထင်ကြသူက များပါသည်။

တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ထိုထို ယူဆချက် ဥပဒေသသည် ကြောင်ကျိုးဆီလျော်ရှိ၏ မရှိ၏ အမှားအမှန်ရှိ၏၊ မရှိ၏ဟု စဉ်းစားလာလျှင် (မိစ္ဆာဝါဒီ၊ ဝါဒချိုးဖေါက်သူ ပရဝါဒီ) OUTSIDER အဖြစ် ထိုထို လူ့ဘောင် အသိုက်အဝန်းငယ်မှ ဖယ်ကျဉ်လေ့ရှိပါသည်။

ရှေးရှေးလူ့ဘောင်၌လည်း ၎င်းတို့၏ ထိုထို ဆိုရိုး၊ ဥပဒေသကို နှိုင်းချိန် စဉ်းစားမိခဲ့သူများကို မိစ္ဆာဝါဒီအဖြစ် ဖယ်ကျဉ်ခဲ့ဖူးပါသည်။

ယနေ့ခေတ် လူ့ဘောင်မှ လူသားတို့၏ ထိုထို မိရိုးဖလာဝါဒကို စောကြောဝေဖန် စိစစ်မိသူကိုလည်း ပရဝါဒီပမာ ကျဉ်ထားလေ့ရှိပါသည်။

နှောင်းခေတ် လာလတ္တံ့သော လူ့ဘောင်၌ လည်း ထိုထိုဝါဒကို ကြောင်းကျိုးဝေဖန် အမှန်လိုလား စိစစ်လာသူကို OUTSIDER စည်းဝိုင်းပြင်ပမှ လူသားဟု ဝိုင်းဖယ်ထားကြပေလိမ့်မည်။

သို့သော် သမ္မာဒိဋ္ဌိဝါဒ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒသည် လူတစ်ဦး၊ လူတန်းစားတစ်ခု၊ လူမျိုးနွယ်စုတစ်စု က သတ်မှတ်ရုံနှင့် ဖြစ်ကောင်းသောအရာ မဟုတ်ပါ။ ကုမ္ပဏီအမည် ပေးသည့်နှယ် လူအမည်ပေး ကင်ပွန်းတပ်သည့်ပမာ ဝေါဟာရစကားလုံး အမည် ပညတ်မှည့်ခေါ်ကာမျှဖြင့်လည်း သမ္မာဖြစ်မလာနိုင်ပေ။

လူ့လောက၌ အလိုအလျှောက် (ဝါ) လူက သတ်မှတ်ကာမျှဖြင့် ဖြစ်ကောင်းလျှင်မူ သမ္မာဝါဒ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိက မဖြစ်၊ မိစ္ဆာဝါဒ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဝါဒီသာ ဖြစ်ကောင်းပေမည်။

အကြောင်းမူ အဝိဇ္ဇာ၊ မောဟ၊ ပမာဒဓမ္မတို့၏ နိယာမကြောင့်သာတည်း။

သမ္မာဝါဒ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိက များစွာ မရှိကောင်းပေ။ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောကဟု ဆိုအပ်သော လောကသုံးပါး၌ တစ်ခုတည်းသာရှိ ကောင်းပါသည်။ ၎င်းသည်လည်း လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ဖန်ဆင်းရှင်၊ တန်ခိုးရှင်က သတ်မှတ်၍ သမ္မာဝါဒ ဖြစ်လာခြင်းကား မဟုတ်ပေ။ သီးခြား သဘာဝ အလျောက်ရှိသော တရားပေတည်း။ အမှန်တကယ်

အရှိတရားပေတည်း။ စစ်ဆေးစမ်းသပ်၍ ရကောင်းသော တရားပေတည်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓဉာဏ်၏အရာ ဖြစ်ပေသည်။

ကြောင်ကို ကြိုးချည်သူ

ရွာကြီးတစ်ရွာ၌ ကြောင်ချစ်တတ်သော မိသားစု၌ ကြောင်ဖြူ၊ ကြောင်ဝါ၊ ကြောင်ကျား၊ ကြောင်မဲအစုစု (၁၂)ကောင် ရှိသည်ဟူ၏။

အိမ်သို့ ရပ်နီးရပ်ဝေးမှ ဧည့်သည်လာပြီး ထမင်းစားသောအခါ၌ အချို့ကြောင်သည် ညောင်ညောင်အော်၏။ အချို့က စားပွဲပေါ်တက်သည်။ အချို့က ပေါင်ပေါ်တက်သဖြင့် ဧည့်သည်များ ထမင်းကို ချမ်းသာစွာ မစားနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ကလေးလည်း အလုပ်ရ၊ ကြောင်လည်းငြိမ်၊ ဧည့်သည်လည်း ချမ်းသာစေရန် ''ဧည့်သည် ထမင်းစားနေစဉ် ကြောင်ကို ကြိုးချည်ကြ''ဟု မိဘများက ခိုင်းသည်ဟူ၏။

ကလေးများလည်း ဧည့်သည်လာလျှင် ဟင်းကောင်းစားရသည့်ပြင် ကြောင်များနှင့်လည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆော့ကစားရသဖြင့် ပျော်ရွှင်ကြလေသည်။

ဤသို့နေလာသည်မှာ နှစ်ကာလကြာညောင်းလတ်သော် မိဘများလည်း အနိစ္စရောက်၊ ကြောင်မျိုးလည်း သုဉ်းလေတော့သည်။ သားများလည်း အိမ်ထောင်ရက်သားနှင့် ဖြစ်နေကြလေပြီ။ ကြောင်လည်း မျိုးသုဉ်းသွားလေပြီ။

သို့သော် အိမ်၌ ညော့်သည်ရောက်၍ ထမင်းကျွေးရသောအခါ၌မူ သူတို့၏သားငယ်၊ သမီးငယ်များအား ''သားတို့ရေ. . . ညော့်သည် ထမင်းကျွေးရတော့မည်၊ တောင်ဘက်အိမ်ကကြောင် ခဏတောင်းလာပြီး အိမ်ရှေ့မှာ ကြိုးချည်ထားစမ်း၊ ထမင်းစားမပြီးခင် မလွှတ်စေရဘူးနော် မြဲမြဲချည်ကြ''

အသို့နည်း

''ကြောင်ကို အဘယ်သူ ကြိုးချည် နေသနည်း ++

''ကြောင်ကို အဘယ်ကြောင့် ကြိုးချည်သနည်း ++

''ကြောင်ကို ကြိုးမချည်ဘဲ ညော့်သည်ကို ထမင်းကျွေးဝံ့သူ ရှိနိုင်ပါအံ့လော ++

ပရဝါဒီ

ညော့်သည်လာစဉ် ကြောင်ကို ကြိုးချည်ရသည့်အစဉ်အလာ (ဝါ) ရိုးရာ (ဝါ) ဥပဒေသကို လိုက်နာသည့် မိသားစုမှ ပေါက်ဖွားလာသော မျိုးနွယ်သည်ကြောင်ကို မဖြစ်မနေ ကြိုးချည်ရပေလိမ့်မည်။

ထိုထိုဝါဒ တူရာတူရာ စုပေါင်းနေသော ရွာငယ်မှသည် ရွာကြီး၊ ရွာကြီးမှသည် တိုင်းနိုင်ငံထိလည်း ပြန့်တတ်သည်သာ။

အကယ်၍ ထိုရွာ၊ ထိုနိုင်ငံမှ လူသားတစ်စုံတစ်ဦးဦးက လူအများလိုက်နာသော ''ကြောင်ကို ကြိုးချည်ရသော'' ဓလေ့၊ ရိုးရာ၊ ဥပဒေသကို မလိုအပ်ဟု ယူဆအံ့ (သို့မဟုတ်) ကြောင်းကျိုးမဆီလျော်ပေဟု ပြောအံ့ (သို့မဟုတ်) ညော့်သည်လာစဉ် ကြောင် ကြိုးမချည်တော့ဘဲ နေအံ့ ထိုလူသားကို ပရဝါဒီ OUT-

SIDER ဟု ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းက သတ်မှတ်ပေလိမ့်မည်။ မိစ္ဆာဝါဒီဟူ၍လည်း စွပ်စွဲပေလိမ့်မည်။ ယဉ်ကျေးမှု ချိုးဖောက်သူဟူ၍လည်း ပုတ်ခတ်ကာ ထိုမြို့ ထိုရွာနိဂုံးမှ အသိုင်းအဝိုင်း၏ ပြင်ပသို့လည်း ကျဉ်ထားကြပေလိမ့်မည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓအလိုတော်

မြတ်ဗုဒ္ဓသက်တော်ထင်ရှားစဉ်အခါ ကာလာမမင်းတို့နေထိုင်ရာ ဈေးဆိုင်၊ ဈေးရုံများဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးစည်ပင်သာယာသော ကေသမုတ္တိနိဂမသို့ ရောက်ရှိတော်မူပြီး ထိုထိုနိဂုံးသားတို့ကို သူတစ်ပါးပြောကာမျှဖြင့် မယုံကြည်ဘဲ ကိုယ်တိုင်သိမြင်အောင် စူးစမ်းဆင်ခြင်ပြီးမှ ပယ်သင့်သော တရားကို ပယ်၍ ဆောင်သင့်သော တရားကို ဆောင်ကြရန် မိန့်မှာတော်မူပါသည်။

(၁) တစ်ဆင့်စကား ကြားရုံမျှဖြင့် ဟုတ်လေပြီ၊ မှန်ကန်ပြီဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၂) ဘိုးဘွားစဉ်လာ ရိုးရာဖြစ်၍လည်း ဟုတ်ပြီ၊ မှန်လောက်ပြီဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၃) ဒီလိုလည်း ဖြစ်ဖူးသတဲ့ဟူသော မသေချာ ပြောစကားဖြင့်လည်း ဟုတ်လောက်ပြီ၊ မှန်ပြီဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၄) မိမိတို့ စာပေကျမ်းဂန်နှင့် ညီညွတ်ရုံမျှဖြင့်လည်း ဟုတ်ပြီ၊ မှန်ပြီဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၅) ကြံဆခြင်းဟူသော အကြောင်းဖြင့်လည်း ဟုတ်၏၊ မှန်၏ဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၆) နည်းလမ်းယုတ္တိ ချိန်ဆနိုင်ရုံမျှနှင့်လည်း ဟုတ်မှန်ပြီဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၇) အကြောင်းအချင်းအရာကို ကြံဆခြင်းဖြင့်လည်း ဟုတ်လောက်၊ မှန်လောက်လေပြီဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၈) သူတို့ အယူအဆနှင့် မိမိ အယူအဆတို့ ညီညွတ်သဖြင့် မှန်ကန်ပြီ၊ ဟုတ်လေပြီဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၉) နာယူမှတ်သားထိုက်သော လူကြီး ပုဂ္ဂိုလ်၏ စကား ဖြစ်ရုံနှင့်လည်း မှန်ကန်ပြီ၊ ဟုတ်လေပြီဟု မယူဆသင့်ပေ။

(၁၀) မိမိတို့လေးစားကြည်ညိုသော ဆရာရဟန်း၏ ဝါဒဖြစ်ရုံနှင့်လည်း ပြည့်စုံမှန်ကန်ပြီဟူ၍ကား မယူဆသင့်ပေ။

ဤအကြောင်းတရားသည် အကုသိုလ် အယုတ်တရား ဖြစ်သည်၊ အပြစ်ရှိသည်၊ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်မည့်ပြင် ကျင့်သုံးခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်မတိုး အကုသိုလ် တိုးပွားပါက ပယ်စွန့်ရမည်၊ ဆုပ်ကိုင်၍ထားရန်၊ ကျင့်သုံးရန် မသင့်ပေ။

ထိုအကြောင်းတရားသည်ကား ကုသိုလ်တရားဖြစ်သည်၊ အပြစ်ကင်းသည်၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်၏၊ ကျင့်သုံးခြင်းကြောင့် အကုသိုလ် မပွား ကုသိုလ်တို့သာ တိုးပွားပါက ကျင့်သုံးဆောက်တည် လိုက်နာရမည်ဟု ကောင်းသော စကားကိုသာ ဆိုတော်မူသည့် သုဂတဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူပါသည်။

t&iacrmeE(&eui;awm&-oajyyi)

ဗုဒ္ဓဘုရား၏ မိန့်မှာချက်သည် ရှင်းလင်းသည်၊ ဩဝါဒသည် ပြတ်သားသည်၊ သို့သော် နားလည်ရန် ခက်နေသည်၊ နားလည်ပြန်သော်လည်း လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ပို၍ ခက်ခဲနေပါတော့သည်။

မတူညီမှုများ ရှိနေပါသည်၊ အချို့သည် ကြောင်ကို လည်ပင်း၌ ကြိုးချည်သည်၊ အချို့က လက်၊ ခြေများ၌ ကြိုးချည်ပြီး အချို့က ကိုယ်လုံးကို ပတ်ချည် ကြလေသည်၊ အချို့မှာမူ အမြီးကို ခြည် သည်ကို တွေ့ရသည်။ တူညီမှုများ ရှိနေပါသည်။ ချည်ထားသော ကြိုးတိုင်း ခိုင်မြဲနေခြင်းနှင့် ဖြည်ရ ခက်ခြင်းတို့ပေတည်း။

vo;tr; trew&;jriEiluyap/

ကာလာမသုတ် မှတ်ဖွယ် လင်္ကာ

ငယ်စဉ် မှတ်သား[၁]၊ ဘိုးဘွား စဉ်လာ[၂]
သူငါ အပြော[၃]၊ ကျမ်းသဘောနှင့်[၄]
မနော ကြံစည်[၅]၊ တလီ ထောက်ထား[၆]
တိုင်းခြား နည်းတူ[၇]၊ သူ့အယူ ငါ့အယူ[၈]
ရဟန်း ဟူ၍[၉]၊ တစ်ဆူ ဆရာ[၁၀]
ဖြစ်တိုင်း သာလျှင်၊ မှန်စွာထက်ကြပ် မယူအပ်။

ကျမ်းညွှန်း

၁။ အင်္ဂုတ္တရပါဠိ၊ တိကနိပါတ၊ ကေသမုတ္တိသုတ္တ။

မီးထွန်း၍ အမှောင်ကိုရှာခြင်း

လူသည် ထောင်လွှားတတ်သည်၊ မော်ကြွား တတ်သည်၊ ဝင့်ဝါတတ်သည်၊ ၎င်းကို မာနဟု ခေါ်ဆို ပါသည်။ ဗုဒ္ဓသည် မာနကို ကိလေသာဟု ဟောတော်မူပါသည်။ ထို့ကြောင့် မာနကြီးနေသူကို အကုသိုလ် ကိလေသာ ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ကိလေသာသည် စိတ်ကို ပူလောင်ပင်ပန်း စေတတ်သည်၊ အမှန်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်းနိုင်စွမ်း သည်။ အကုသိုလ်တရားကို တိုးပွားစေသည်။ ထို့ ကြောင့် မာနဖြစ်နေသူသည်လည်း ကုသိုလ်တရားစုမှ ဝေးနေလေပြီ။ မာနသည် တဆက်တည်း ဖြစ်နေခြင်း မဟုတ်ပေ။ မာနစိတ်တစ်လုံးပြီးမှ တစ်လုံးသာ ဖြစ်နေ ပေသည်။ ထိုမာနဖြစ်နေသော တဒင်္ဂတိုင်းသည် အကုသိုလ်တိုးပွားနေသော တဒင်္ဂတိုင်းဟု ခေါ်ဆိုရ ပေသည်။

လူသည် ဇာတိကိုစွဲ၍လည်း မာနဖြစ်တတ်သည်၊ ၎င်းကို **ဇာတိမာန်**ဟု ခေါ်ပါသည်။

လူသည် အမျိုးအနွယ်ပေါ် မူတည်၍လည်း မာနကြီးတတ်သည်။ ၎င်းကို **ဂုတ္တမာန်**ဟုခေါ်ပါသည်။

လူသည် အဆင်းရူပကာယကို စွဲ၍လည်း မာနကြီးတတ်သည်၊ ၎င်းကို **ဝဏ္ဏမာန်**ဟုခေါ်ပါသည်။

လူသည် သင်ယူတတ်မြောက်သော ပညာကို စွဲ၍လည်း မာနဖြစ်တတ်သည်၊ ၎င်းကို **ပညာမာန်**ဟု ခေါ်ပါသည်။

တဖန် လူသည် မိမိစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းအပေါ်၌လည်း မာနကြီးတတ်ပြန်သည်။ ၎င်းကို **ဣဿရိယမာန်**ဟု ခေါ်ပါသည်။

ဘဝ၌ မပြည့်မစုံ မလှမပ ယုတ်ညံ့သူမှာလည်း **'ဟီနမာန်'** ကြောင့် ''ငါယုတ်နိမ့်တော့ကော ဘာဖြစ်သလဲ'' ''သူ့လောက်မတတ်တော့ ဘာအရေး စိုက်ရအုံးမှာလဲ'' ''သင်းလောက် မလှတော့ရော ဂရုစိုက်ရအုံးမှာလား''ဟူ၍ မာနဖြစ်တတ်ပြန်သည်။

ကျင်လည်ကျက်စားရာ လူ့ဘောင်လောကငယ်ကလေး၌ မိမိအနေဖြင့် ဥစ္စာဓနရှိ၊ ပညာလည်းသင့်၊ ရုပ်ရည်လည်း အသင့်အတင့် ရှိသူက ''ငါကမင်းတို့နှင့်မတူဘူး'' ''မင်းတို့ထက် အပြန်တစ်ရာသာတယ်'' ''ငါအတော်ဆုံး. . ငါအတတ်ဆုံး. . ငါအလှပဆုံး . . . ငါ. .'' ဟု မာနတံခွန်ထူကြသည်မှာ **'သေဌမာန်'**ကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ တန်းတူ၌မူ သဒိသမာန်ကြောင့် ''သူနှင့်ငါ ဘာထူးလို့လဲ'' ''သူ့လောက်တော့ ငါလည်းရှိတာပဲ'' ''သူ့လောက် ငါ

တတ်သား‌ပဲ’’ဟု တန်းတူ အဆင့်တူထား၍ မာန်တက်ပြန်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌယောဂီ၏တရား

ထိုဒါယကာကြီးသည် ကျေးရွာစေတီဥက္ကဋ္ဌဟုဆိုသည်၊ ရိပ်သာသို့ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ရန် ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ရွှေဆိုင်းဝယ်ရန် ငွေပါလာသည်ဟု ပြောသည်။ သူ့အခန်းတံခါးကို သော့အမြဲခတ်ထားလေ့ရှိသည်။

သူတရားအတွေ့ လျှောက်ထားတတ်သည်။ ‘‘တပည့်တော် စင်္ကြံလျှောက်ပါတယ်၊ စင်္ကြံလမ်းအစအဆုံး ခြေလှမ်း (၃၂၀၈)လှမ်း ရှိပါတယ်ဘုရား၊ စင်္ကြံလမ်းဘေး သစ်ပင်ကတော့ (၂၇၉)ပင် ရှိပါတယ်’’ ဟု လျှောက်သည်။

ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယက ‘‘ခြေဖဝါးနှင့် ကြမ်းပြင်ထိသော ခဏ၌ ဖြစ်ပေါ်သော မာမှု၊ ပျော့မှု၊ တင်းမှုစသည်ကို သိဖို့လိုကြောင်း ကွေ့ချင်တာ၊ ရပ်ချင်တာ စတဲ့ စေ့ဆော်မှုကိုလည်း သိရန် ကြိုးစားသင့်ကြောင်း၊ လမ်းအရှည်ကို လက်သမား ပန်းရံတို့က တိုင်းပါလိမ့်မည်၊ သစ်ပင်အရေအတွက်ကို မာလီက ရေလိမ့်မည်’’ ဟု ပြန်လည် မိန့်ကြားသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင်မူ ထမင်းစားရာ၌လည်း သတိရှိကြောင်း စတင်လျှောက်သည်။ ‘‘တပည့်တော် ထမင်း ၂၇ လုပ်စားကြောင်း၊ ညာဘက်ကလူက ၃၅ လုပ် စားပြီး ဘယ်ဘက်ကလူက ၄၈ လုပ်တောင် စားကြောင်း ...’’ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာတော်မှ

စိတ်ရှည်စွာဖြင့်. . . အသိတေ–စားလတ်သော်၊ ပီတေ–သောက်လတ်သော်။. . . သိလျက်–ဆောင်ရွက်ရန်'' မိန့်ကြားတော်မူသည်။ ရှုကွက်လည်း သင်ကြားပြသပေးတော်မူပါသည်။

သို့သော် ကျေးရွာစေတီဥက္ကဋ္ဌသည် ရိပ်သာမှ မာလီကို ဤသို့ပြောပြသည်။ ''အဓိဋ္ဌာန်စေ့ဖို့ သုံးရက်လိုသေးကြောင်း၊ သို့သော် ဒီရိပ်သာက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယက အတွေ့အကြုံလည်းနဲ၊ ဝါကလည်းနုတော့ ကျုပ်ရဲ့ ခန္ဓာဉာဏ်တွေ့တရားတွေကို သူနားမလည်နိုင်တော့လို့ မနက်ဖြန်ပဲ ရွာပြန်တော့မည့်အကြောင်း၊ နောက်နောင် အကြောင်းသင့်လျှင် လာမည့်အကြောင်း ရိပ်သာကကျွေးတာ အလွန်အရသာရှိပြီး ကောင်းမွန်ကြောင်း၊ ဟင်းအမယ် မထပ်စေဘဲ ဟင်းကောင်းအမြဲပဲကျွေးတဲ့အတွက် သူ့ရွာသားတွေကိုလည်း လယ်နားချိန်မှာ ဒီရိပ်သာလာပို့မည့် အကြောင်း. . .''

တရားသိသူ

ဒါယကာကြီးကို ဘတ်စ်ကားဂိတ်၌ ကားစောင့်နေစဉ်က ဆုံဖြစ်သည်။ သူကလာ၍ မေးခွန်းမေးလျှောက်သည်။ ဘွဲ့မေးသည်။ ဝါမေးပြန်သည်။ အသက်ကိုလည်း မေးသည်။ ဇာတိကိုပါ မေးလာသဖြင့် သာသနာမှတ်တမ်း အစိမ်းရောင်ကဒ်ပြားကို သပိတ်ထဲမှ ထုတ်ယူပြပေးရာ မယူတော့ဘဲ မြေကြီးပေါ်ထိုင်၍ ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် တော်တော်ကြာ ကန်တော့နေပြန်သည်။ (သာသနာကဒ်ပြား မကြည့်တော့ပါ)

အရှင်ဘုရားကို သိကြောင်း၊ အရှင်ဘုရား

ဓါတ်စာ ဖတ်ဖူးကြောင်းလည်း ရပ်၍ လျှောက်ပြန်သည်။ ထိုရိပ်သာ၌ (ကားဂိတ်မှ လက်ညှိုးထိုးပြသည်) ဆယ်ရက်စခန်း ရှစ်ကြိမ် တရားအားထုတ်ပြီးကြောင်း၊ ကိုးကြိမ် ကိုးခါ ရက်ကိုးဆယ်ပြည့် အားထုတ်နိုင်ရန် ယခုစာရင်း လာပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း စသည်စသည်ကိုလည်း လျှောက်ထားပါသည်။

ဘတ်စ်ကားက မလာသေးပါ။ ထို့ကြောင့် ''ဘာတရားတွေ သိပြီလဲ''ဟု စကားမရှိ စကားရှာ မေးမိပါသည်။

''ဘုရားတပည့်တော် လောဘအကြောင်း သိပါပြီ ဘုရား''

''ဘုရားတပည့်တော် ဒေါသအကြောင်းလည်း သိပါပြီဘုရား''

'ဘုရားတပည့်တော် မောဟကိုမူ တစ်နေ့လျှင် တစ်ကြိမ်သာ ပေါ်ကြောင်းပါဘုရား'' စကားက ထူးဆန်းသဖြင့် စိတ်ဝင်တစားပင် နားထောင် နေမိပါသည်။

''တပည့်တော်အိမ်က ဝေးတယ်ဘုရား၊ ညနေ အိမ်ပြန်ရောက်တော့ ပင်ပန်းပြီး မောပါတယ်ဘုရား၊ အဲဒီအခါ မောပြီး ဟ ဟ နေတော့မှပဲ 'မောဟ' ဆိုတာကြီးကို နားလည်ရပါတယ်ဘုရား၊ မောဟဖြစ်ပြီဆိုရင်တော့ လောဘ၊ ဒေါသထက်ကို သိသာထင်ရှားလွန်းကြောင်း. . .''

တရားနှင့် သေမှု

သီလအရာ ကြည်ညိုလေးစား အတုယူဘွယ်ကောင်းသော သီတင်းသုံးဖော် ရဟန်းတစ်ပါး ကြွ

ရောက်လာပါသည်။

သူသည် ရံခါ စာချသည်၊ ရံခါ ဒေသန္တရ ဗဟုသုတအလို့ငှာ ခရီးရှည်များ ကြွတတ်သည်။ ရံခါ တောရ ဆောက်တည်သည်၊ ရံခါလည်း တောနက်နက် ကြီးထဲသွား၍ သီတင်းသုံးတတ်သည်။ တွေ့ကြုံ ဆုံခိုက်၌မူ စိတ်ဝင်စားဘွယ်ရာ အတွေ့အကြုံများ ကို ပြောပြတတ်သည်။ ရံခါလည်း တရားအားထုတ် တတ်ပြီး၊ သူ့အယူအဆများကိုလည်း ပြောပြတတ် ပါသည်။

''——နည်းက ဘုရားဟောနှင့် မညီဘူး ကိုယ် တော်၊ သတိပြုမိရဲ့လား၊''

''——ရိပ်သာကျတော့ ဝိနည်း လျော့လွန်းတယ် ကိုယ်တော်''

''——နည်းက မမှန်ဘူးဘုရား၊ လေ့လာမိရဲ့ လား၊''

''——နည်းကျတော့ လူကြိုက်တော့များပါရဲ့၊ တပည့်တော်နှင့်က မကိုက်ဘူး''

''———ရိပ်သာလုပ်ပုံက စာနှင့် မကိုက်ပါ ဘုရား''

''ဒါဆို အရှင်မြတ်ဘုရား ဘယ်လိုများ အား ထုတ်တော်မူပါသလဲဘုရား''

''ရှာနေတုန်းပါပဲကိုယ်တော်''

ထိုအရှင်သည် တောရကျောင်းတစ်ခု၌ ဝါဆိုခဲ့ သည်။ တစ်ညဴ ∘ ∘ ညဉ့်နက်ပိုင်း ကျောင်းအောက် ဆင်းရာ၊ သစ်ရွက်ခြောက်ကြားမှ ခြေမကြားကို အဆိပ်ရှိ သတ္တဝါတစ်ခုခုက ကိုက်မိသဖြင့် ပြင်းပြင်း

ထန်ထန် နာကျင်လာတော့သည်။ အချိန်ကလည်း သန်းခေါင်နီး၊ ရွာကလည်း အလှမ်းဝေး၊ သီတင်း သုံးဖော်လည်း မရှိသဖြင့် ကျောင်းထဲပြန်ဝင်ပြီး ဒဏ်ရာ ကို စစ်ဆေးသည်။ နာကျင်မှုကို ဝေဖန်ကြည့်ရာ ခြေဖဝါးတင်မက ခြေမျက်စိ ခြေသလုံးတိုင် နာလာ သဖြင့် တဖြည်းဖြည်း အထက်သို့ အနာတက်သည်ဟု သုံးသပ်မိလေသည်။ အကယ်၍ ခြေသလုံးမှ ဒူး၊ ဒူးမှ ပေါင်၊ ပေါင်မှသည် ဝမ်းဗိုက်ထဲထိ ရောက်လာပါက သေမည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးရန် ပြင်ဆင်ပါကြောင်း ပြောသဖြင့် ''ဘာစာ ဘယ်သူ့ကို ရေးလျှောက်မှာလဲ ဘုရား''ဟု မေးလျှောက်ရာ ''ရေးရမှာက (ညမှာ ဘာ ကောင် ကိုက်လိုက်မှန်း မသိ၊ ကျန်ခဲ့သော ဤကိုယ် ကောင်ကို အမြန်သင်္ဂြိုဟ်ပါ၊ ပြီးမှ ဆိုင်ရာ အကြောင်း ကြား) ခုလိုရေးဖို့ပါပဲ'' သို့သော် သေရမည်ကို ရိပ်မိလာသဖြင့် တရားအားထုတ်မှ ဖြစ်တော့မည်ဟု သတိရလာကြောင်း၊ သေရင်တော့ တရားနှင့်ပဲ သေမှ ဖြစ်မည်ဟု မိန့်ကြားသဖြင့်–

''အရှင်ဘုရား အဲဒီအချိန်မှာ ဘယ်လို အား ထုတ်ပါသလဲဘုရား၊''ဟု စိတ်ဝင်တစားမေးမိပါသည်။

''ကိုယ်တော် အရေးကြီးပြီလေ၊ သေရေး ရှင်ရေးဘုရား၊ အားမထုတ်လို့ရမလား၊ သေရတော့ မှာကိုယ်တော်၊ ခုသာရယ်နိုင်တာ၊ အဲသည်မှာက ချွေးပြန်နေပြီဘုရား၊ စာလဲမရေးဖြစ်ပါဘူး''

''ဘယ်လိုများ ရှုပွားခဲ့ပါသလဲဘုရား''ဟု မေးလျှောက်ခဲ့ရာ–

''အကုန်လုပ်ရတာပဲလေ–ဝေဒနာ၊ စွန်းလွန်း၊

မဟာစည်၊ မိုးကုတ်––သိသမျှ ဖတ်ဖူးသမျှ အားလုံး ပါပဲ၊ ခရီး မတွင်လှပါဘူးကိုယ်တော်၊ ကံကောင်းလို့ ခုလိုပြန်တွေ့ရတာ. . .''

ဘဝ၌ နည်းနည်းလွဲသွားသူ

ဆေးရုံကြီးအရေးပေါ်လူနာအခန်း (က–၁) ၏ ကုတင်ပေါ်၌ ပက်လက်လှဲအိပ်နေရသော ထို အသည်း အသန် လူမမာ၏ ဘယ်ဘက်ပါးပြင်ပေါ်ကို ဖြတ်၍ စီးဆင်းလာနေသော မျက်ရည်များသည် ခေါင်းအုံး ဖြူဖြူပေါ်သို့ ကျနေပါသည်။ မျက်ရည်များဖြင့် ထို ဒါယိကာမသည် တစ်လုံးချင်း၊ တစ်လုံးချင်း အားယူ၍ ဤသို့လျှောက်ပါသည်။

''တပည့်တော်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက ကလီစာ တွေ မကောင်းတော့ဘူးလို့ ပါရဂူတွေက ပြောပါတယ် ဘုရား. . . တစ်ခါ တစ်ခါ ရောဂါဖောက်လာရင် အသက်ရှူသွင်း ရှူထုတ်ဖို့လောက်တောင် အားမရှိပါ ဘူး၊ ခုဟာ ဘဝရဲ့ နောက်ပိတ်ဆုံး အချိန်တွေပဲဆိုတာ တပည့်တော် သေသေချာချာ သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အသက်(၃၀)ကျော်ပဲ ရှိသေးတယ်၊ မသေနိုင်သေး ဘူး၊ ငယ်သေးတယ်ဆိုပြီး တခြားတခြား ကိစ္စရပ်တွေ ကိုပဲ ဦးစားပေးလုပ်ခဲ့မိတယ် . . . သေနည်းအတတ် ပညာကို မဆည်းပူးမိဘူး၊ မလေ့လာမိဘူး. . . ခုတော့ သေသေချာချာကို နောက်ကျပြီဘုရား၊ တပည့် တော် နေရဖို့ထက် သေရဖို့က သေချာနေပါပြီ (ပါးပြင် ပေါ် မျက်လုံးနှစ်ဖက်လုံးမှ မျက်ရည်များ စီးကျနေ သည်၊ မောနေသဖြင့် နားရင်းလျှောက်ပါသည်)

တပည့်တော် ဘဝမှာ ရွေးချယ်မှု (CHOICE) နဲ့နဲ့ လေး မှားသွားတယ်ဘုရား. . .''

[သေမင်းသည် ယေဘ်ရွယ်သူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရွေးချယ်မှု မမှန်သူ ဟူ၍လည်းကောင်း ငဲ့ကွက်မည် မဟုတ်ပေ]

ပိုင်းခြား၍သိသော ပညာသည် စူးစမ်းဆင်ခြင် တတ်သော အနက်သဘောကြောင့် ဉာဏ်မည်၏ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ၌ ဖော်ပြပါ သည်။ လူ၌ ဉာဏ်ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် သင့်သည်ကို လည်း သိသည်၊ မသင့်သည်ကိုလည်း သိသည်။ လျော် ကန်မှုကိုလည်း ဝေဖန်စွမ်းသည်။ မလျော်ကန်မှုကို လည်း ဆန်းစစ်နိုင်စွမ်းသည်။

လူ၌ ကိလေသာရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် မသင့် သည်ကိုလည်း လုပ်တတ်သည်၊ မလျော်ကန်သည် ကိုလည်း ပြုလုပ်သည်။ ထိုအခါ လူသည် ယုံ၍ လုပ်သည်ဟု ပြောတတ်သည်၊ ထင်၍လည်း လုပ် တတ်သည်၊ သိ၍ကား မဟုတ်ပေ။

ဝိပ္ပလ္လာသတရား

ထို့ကြောင့် ရုံခါ သံသရာကို ယုံသည်ဟူ၍ လည်း ပြောသည်၊ အတိတ် အနာဂတ်ဘဝ ရှိသည် ဟုလည်း ပြောသည်။ သို့သော် သိ၍ပြောခြင်း မဟုတ် ပေ။ ထင်၍သာ ပြောနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရုံခါ ရှိသည်၊ ဖြစ်သည်၊ ဟုတ်သည်ဟု ပြောနေရာမှ မရှိသည်၊ မဖြစ်သည်၊ မဟုတ်သည် ဟူ၍လည်း ပြောင်းလွဲပြောတတ်သည်။ ဤသို့ ပြောင်းလွဲတတ်

သော သဘောကို ဝိပ္ပလ္လာသတရားဟု ဆိုပေသည်။

သညာဝိပ္ပလ္လာသကြောင့် မတင့်တယ်သော ဤခန္ဓာငါးပါး၌ တင့်တယ်၏ဟု မှတ်ထင်လေသည်၊ မတည်မြဲသော ခန္ဓာငါးပါး၌ တည်သည်မြဲသည်ဟု ထင်မှတ်လေသည်။ ငါးပါးခန္ဓာဆင်းရဲသည်ကို မဆင်းရဲ၊ အစိုးမရအနတ္တကို အစိုးရအတ္တဟု ထင်နေပေတော့သည်။

ဤအရာ၌ လူက ယင်းသို့ ဖောက်လွဲမှောက်မှားသောအယူကို ယူခြင်းက မဟုတ်ပေ။ ထိုထို ဝိပ္ပလ္လာသ၏ အရာကျယ်မှုပေတည်း။

သို့သော် ထိုထိုသံသရာ၊ ဘဝ၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့သည် ယုံကြည်ခြင်းနှင့် မယုံကြည်ခြင်း အပေါ်၌ မူတည်၍ကား တိုးလာမည် မဟုတ်သကဲ့သို့ ပြောင်းလွဲ လျော့နည်းသွားမည်လည်း မဟုတ်ချေ။

ထိုကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့ပေါ်၌ ယုံကြည်မှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ မယုံကြည်မှုကြောင့်လည်းကောင်း အကျိုးပေး လျော့နဲသွားခြင်း၊ တိုး၍လာခြင်း မရှိနိုင် သကဲ့သို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို လျှော်စွာ မသိခြင်းကြောင့်၊ ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ချည်ခင်ထွေးကဲ့သို့ စာပေါင်း သိုက်ကဲ့သို့ ဖြူဆံမြက်ပြိတ်မြက်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ အပါယ်ကိုလည်းကောင်း၊ သံသရာကိုလည်းကောင်း မလွန်မြောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေရပါသည်ဟု မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၌ လာရှိပါသည်(. . . ပုထု သတ္တာရာနံ မုခဥလ္လောကိယာတိ ပုထုဇ္ဇနာ. . .) **ပုထုဇ္ဇန်ဟူသည် ခိုင်မာသော အသိဉာဏ်မရှိသောကြောင့် မည်သူက မည်သို့ ပြောစေ**

ကာမူ ခေါင်းငြိမ့် ဝန်ခံတတ်ပေသည်။ အမြဲပင် အားကိုးရာ ဆရာကိုသာ ရှာဖွေနေပြီး၊ ဆရာ့ မျက်နှာကို မျှော်နေတတ်သည်။

ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ကိုသာ တိုးအောင်၊ များအောင် ပြုလုပ်နေသော ပုထုဇ္ဇဉ်၏ နှလုံးသား၌ တဏှာလည်းဖြစ်သည်။ ဒိဋ္ဌိလည်းဖြစ်သည်၊ မာနလည်းဖြစ်သည်။

အကြောင်းဆိုလျှင် ငါသာ အမြတ်ဆုံးဟူသော **'သေဋ္ဌမာန်'**လည်းဖြစ်မည်။ 'ငါနှင့်တန်းတူပါပဲ'ဟူသော **'သဒိသမာန်'**လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ယုတ်နိမ့်သော်လည်း 'ဘာအရေးလဲ'ဟူသော **'ဟီနမာန်'**လည်း ဖြစ်တတ်သည်။

သို့သော် ဘဝ၏ ခက်ခဲကြုံ၊ မုန်တိုင်းထန်သော ကာလ၌မူ ''ရွေးချယ်မှု (ဃံဍူဃန) နည်းနည်းလွဲသွားတယ်'' ဟူသော နောင်တလည်း လူ့နှလုံးသား၌ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သေးသည်သာ။

vo;trm; r*ivr;treawEi luy;ap/

ကျမ်းညွှန်း

၁။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ မလသုတ်။
၂။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဝိဓာသုတ်။
၃။ မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ၊ မူလပရိယာယသုတ်။
၄။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ။
၅။ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ။

ညဥ့်၏အယောင် မှောင်၏အသွင်

ရှေးရှေး ရသေ့သူတော်သူမြတ် ပညာရှိတို့သည် ဘဝကို ဆင်းရဲဟု ရှုမြင်ခဲ့သည်။ ခန္ဓာကိုလည်း ဒုက္ခဟု သိရှိခဲ့သည်။ ဒေါသ အာဃာတသည် အပြစ်ကြီးသည်ကို လည်းကောင်း၊ မနာလိုဝန်တိုခြင်းကို ဆင်းရဲဟုလည်းကောင်း သိမြင်ခဲ့ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဘဝဟူသည် ဆင်းရဲသည်။ လောဘ၊ ဒေါသတို့သည် အပြစ်ကြီးသည်ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ထိုနည်းတူ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက်လည်း ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြံသည်၊ သူတစ်ပါးတို့အားလည်း ဟောကြားသည်။

သို့သော် ဒေါသကိလေသာကို လွန်မြောက်ရန် နည်းလမ်း ညွှန်းဆိုရာ၌လည်းကောင်း ဘဝဆင်းရဲမှ လွန်မြောက်ရန် နည်းလမ်း ညွှန်းဆိုရာတွင် မူကွဲသွားကြသည်။

ဣသိဂိလိတောင်၏နံဘေး ကျောက်ဖျာပေါ်၌ ရပ်လျှက် တရားကျင့်သုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်းကို မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်၌ လာရှိသည်ကို ဖော်ပြရသော်။

''ဤသို့ စပ်ရှားလှသော ပြုနိုင်ခဲသော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးရခြင်းသည် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ပြုခဲ့မိသော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ အပြစ်တို့ကို ချေဖျက်ရန်နှင့် ယခုဘဝအတွက် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး စောင့်စည်းထားပြီးဖြစ်သဖြင့် ကံဟောင်းပျက်ကာ ကံသစ် မတိုးပွားစေသော အကျင့်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကံကုန်သဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ ပျက်ပြုန်းပေလတ္တံ့''ဟု ဆရာဂုရု၏ဩဝါဒ သွန်သင်မှုအရ ကျေနပ်နှစ်သက် ယုံကြည်စွာ ကျောက်ဖျာနက်ပေါ်၌ ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ကိုပယ်၍ ရပ်သည့် ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ကျင့်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ချမ်းသာကို လိုချင်လျှင် ချမ်းသာဖြင့် ရင်နှီးပြု၍ မရတန်ရာ။ ထို့ကြောင့် ''ဒုက္ခေန ခေါ သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ'' ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် ရင်းနှီးပြုမှသာ (နိဗ္ဗာန်) ချမ်းသာကို ရမည်ဟု သူတို့၏ အာစရိယဆရာက ယူဆသည်။ သို့ဖြစ်၍ တပည့်တို့က ဤသို့ ကျင့်ကြံခြင်းဖြင့် ဒုက္ခမှ ဝေးရာကို ချဉ်းကပ်ရန် ဆင်းရဲဒုက္ခကိုရင်း၍ ကြိုးစားနေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကြိမ်လုံးဖြင့် ရိုက်သော ဝေဒနာရှုကွက်

ကြိမ်လုံးဖြင့် ရိုက်နှက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခဝေဒနာ ရှုပွားပြီး အပါယ်ကိုကျစေနိုင်သော အကုသိုလ်ကံဟောင်း ကုန်ရေး (ဝါ) သောတာပန် ဖြစ်

ရေးအတွက် ကျင့်ရသော နည်းတစ်ခု မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှိခဲ့ဖူးကြောင်း ဖတ်ရှုရပါသည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စင်ကြယ်ကာ သောတာပန် ဖြစ်လိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆရာသမားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး အဝတ်ပုခက်၌ အိပ်ရလေသည်။ ထိုနောက် တပည့် ယောဂီနှစ်ဦးက လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ကြိမ်လုံးတစ်ချောင်း စီကိုင်၍ အခြားလက်တစ်ဖက်ဖြင့် ယောဂီအိပ်နေသော အဝတ်ပုခက်ကို လွှဲပေးရသည်ဟူ၏။

ထိုအခါ ဆရာက အချက်ပေးသည်နှင့် ပုခက် လွှဲနေသော တပည့်နှစ်ဦးသည် ၎င်းတို့လက်ထဲမှ ကြိမ်လုံးကိုယ်စီဖြင့် ထိုသောတာပန်လောင်းလျာ ပုခက် ထဲမှ ယောဂီကို ဘယ်ပြန် ညာပြန် ရိုက်ရပေသည်။

အဝတ်ပုခက်ထက်မှ ထိုယောဂီက မခံနိုင် လွန်းသောအခါ ''ဝေဒနာပေါ်ပါပြီခင်ဗျား''ဟု အော်ရ လေသည်။ ထိုအခါ ကြိမ်လုံးရိုက်ခြင်းကို ဆရာဂုရုက ရပ်တန့်စေပြီး ပုခက်ကို ခပ်ကြာကြာ လွှဲပေးရလေ သည်။ ၎င်းတို့၏ ကြိမ်လုံးဒဏ်ကြောင့် ရလာသည် ဝေဒနာကို ရှုပွားရသည် ဆိုပါသည် (ဝါ) ဝေဒနာ လိုက်သည်ဟု ပြောကြပါသည်။

ကြိမ်လုံးဖြင့် ရိုက်နှက်ခံထားရသော ထိုဒုက္ခ ဝေဒနာသည် ယောဂီသည် အတန်ငယ် ကြာသော အခါ သက်သာလာပြီး ဝေဒနာတဖြည်းဖြည်း ပျောက် သော အခါတွင်မူ သောတာပန်ဖြစ်ကာ အပါယ်လွတ် ပြီ (ဝါ) အပါယ်ကျရောက်မည့် ဆင်းရဲဒုက္ခကံဟောင်း ကုန်ပြီဟု ဆိုပါသည်။

[အထက် မဂ်ဖိုလ်အတွက်မှာမူ ကြိမ်လုံးဖြင့်

တဝင့်ဝင့် နှက်နေသည်ကို လန့်နေသူ များလာသဖြင့် ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့ တက်ဝံ့သူ နည်းလာကာ ကြိမ်လုံးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ပို့ပေးသော နည်းထူး နည်းဆန်း လုပ်ပြသည့် ဆရာ၏နည်းသည် လူကြိုက်နည်းပြီး ကွယ်မြုပ်တော့သည်ဟု ကျမ်းပြုဆရာက ဖော်ပြပါသည်။]

ပုထုဇဉ်ဟူသည် ခိုင်မာသော အသိဉာဏ် မရှိသောကြောင့် မည်သူက ပြောသည်ဖြစ်စေ ခေါင်းငြိမ့်နေတတ်သည်၊ အမြဲပင် အားကိုးရာ ဆရာရှာတတ်သည်။ ဆရာ၏မျက်နှာကို ကြည့်နေ၊ မြော်နေတတ်သည်ဟု မြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူပါသည်။

သုခ၊ ဒုက္ခ

သို့ပါသော်လည်း လူအများစုသည်ကား ဘဝကို ဆင်းရဲဟုလည်း မမြင်၊ ဒုက္ခဟုလည်း မထင်သကဲ့သို့ ဘဝကို ချမ်းသာဟုလည်း မမြင်၊ သုခဟုလည်း မထင်ကြပေ။ ဘဝ၌ လူဖြစ်လာရခြင်း၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို မလေ့လာ မဆန်းစစ်မိဘဲ နေမိကြသည်။ ပမာဒတရား၏ မောင်းနှင်မှု စွမ်းအားဖြင့် ကောင်းသည် ထင်ရာရာကို ပြုလုပ်၍ နေကြလေသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ မသိ၍ လိုချင်ခြင်း ဟု ဆိုရပေမည်။

ထို့ကြောင့် **ကောင်းကောင်းစားရသည်ကိုပင် ဘဝ၏ ချမ်းသာ၊ လှလှဝတ်ရသည်ကိုပင် ဘဝ၏ သုခ၊ ပစ္စည်းရှိရသည်ကိုပင် ဘဝ၏အဓိပ္ပါယ်ဟု လူအများစုက ယူကြသည်။**

ထိုသူသည် ကောင်းကောင်းမစားရလျှင်

ဆင်းရဲလေပြီ၊ လှလှမဝတ်ရလျှင် ဒုက္ခတွေ့ရလေပြီ၊ ပစ္စည်းမရှိလျှင်မူ ဘဝ၏ အဓိပ္ပါယ်ပျောက်ရလေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် မဆင်းရဲရန်၊ ဒုက္ခမှ ဝေးရန်၊ ဘဝ အဓိပ္ပါယ် ပြည့်ဝရန် ပစ္စည်း ဥစ္စာဓနများစွာကို ရှာဖွေရလေသည်။ ရှာ၍ရလာပြန်သောအခါ ''ငါ ကွ'' ''ငါ လိုလူ''ဟု မာန်ထောင်ကာ မော်ကြွားသည်။ မရပြန်သောအခါတွင် ''သူမကောင်းလို့'' ''သူတို့ မကောင်းလို့'' ''ငါကကို မကောင်းလို့''ဟု ယိုးမယ်ဖွဲ့ကာ စိတ်ဆင်းရဲပြန်သည်။

ဇမ္ဗူတစ်လူ ငါလိုလူဟု မော်ကြွားခြင်းသည် မာနကိလေသာ၊ ယိုးမယ်ဖွဲ့ ရန်လုပ်ကာ ညှိုးငယ်ခြင်းသည် ဒေါသကိလေသာ။

သို့ဆိုပါလျှင် ရှာ၍ရလာပါကလည်း ကိလေသာက အောင်ပွဲဆင်သည်။ ရှာ၍ မရလာပါကလည်း ကိလေသာကပင် အောင်ပွဲခံသွားသည်။

အောင်ပွဲခံတာက ''ငါ''၊ မဟုတ်မခံတာက ''ငါပေါ့''ဟု ယူခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိကိလေသာ။

လူ

လူတို့ရပ်ရွာ လူ့ဌာနဌ် လူသာ သေချင်သေပါစေ၊ နာမည် မသေပါစေနဲ့ဟူသော ဆိုရိုးရှိပါသည်။

ဤတွင် လူဟူသည် အသို့နည်း။ ကိလေသာဟူသည် အသို့နည်း။ ကိလေသာသည်ပင် လူလော။ နာမည်သည် လူလော။ ကိလေသာဟူသည် အသို့နည်း။ နာမည်ဟူသည် အသို့နည်း။

ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းအစုကို လူဟု ပညတ်ပါသည်။ ၎င်း သတ်မှတ် ပညတ်အပ်သည်ကို လူ့ဝေါဟာရအားဖြင့် မှတ်သားရစိမ့်သောငှာ မောင်မောင်၊ မောင်ငယ်၊ မောင်နီဟု ထပ်ဆင့် သမုတ်ထားအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသည်တို့ကို ဤသို့ ဤသို့မှ ထိုသို့ ပြောင်းလဲပညတ်၍လည်း ဖြစ်ပါသည်။ သမုတိ ပညတ်ကို ပြောင်းရုံမျှဖြင့် အထည်ကိုယ်၌ ပြောင်းလဲသွားရိုးမရှိပါ။

ပမာအားဖြင့် ပိန်သေးသေးမောင်ကြွက်ရိုးကို မောင်ဇာနည်ဗိုလ်ဟု ပြောင်းလဲမှည့်ခေါ်ရုံမျှဖြင့် ဘာမျှ ပြောင်းလဲလာမည်နည်း။

လာဘ်စားတတ်သည့် ဦးလောဘကို ဦးသူတော်ဟု အမည်ပြောင်းလဲ မှည့်ခေါ်လိုက ခေါ်နိုင်သော်လည်း သူ၏အမူအကျင့် စိတ်နေစိတ်ထား အသို့ ပြောင်းလဲလာ မည်နည်း။

ခံစားတတ်သည့် သဘော၊ မှတ်သားတတ်သည့် သဘော၊ စေ့ဆော်တတ်သည့် သဘော၊ သိတတ်သည့် သဘောဟူသော နာမကာယအစု အဝေးနှင့် ရူပကာယ အစုအဝေးကို ပေါင်းစုကာ လူဟုသမုတ်သဖြင့် မောင်မောင်၊ မောင်ငယ်ဟူသည် သမ္မုတိသစ္စာနယ်၌ ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် သမုတိသစ္စာနယ်၌ လူရှိသည်၊ နတ်ရှိသည်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမရှိသည်၊ နာမည်လည်း ရှိသည်။

လူရှိသောကြောင့် လူကောင်းရှိသည်။ လူဆိုးလည်းရှိသည်။ ထိုနည်းတူ နာမည်ကောင်းလည်း ရှိသည်၊ နာမည်ဆိုးလည်း ရှိပေသည်။

ထို့ကြောင့် လူကောင်းဖြစ်ရန် ကြိုးစားသင့်သည်။ နာမည်ကောင်းကျန်ရန် ကြိုးစားရပေမည်။

သို့သော် ပရမတ္ထသစ္စာနယ်၌မူ လူလည်း မရှိ၊ နတ်လည်း မရှိ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါးအစုသာ ရှိလေသည်။

ထိုအပေါင်းအစုသည် ပရမတ္ထဓမ္မဖြစ်သည်။ မဖောက်မပြန် တည့်မတ် မှန်ကန်သဖြင့် မြတ်သည့် အဓိပ္ပာယ် ဆောင်လေသည်။ ဉာဏ်ဖြင့် ခွဲခြမ်းစိစစ်ပါက ဖောက်ပြန် ပျောက်ကွယ်ခြင်းမရှိဘဲ အမြဲမှန်ကန်နေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ကိလေသာသည် ပညတ်တရား၏ အာရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ ပရမတ္ထတရားသည်ကာ ဉာဏ်၏အရာ ဖြစ်လေသည်။

အမှောင်ထဲကလူ

ဤတွင် ဥဒဟာရဏ်တစ်ခု ဆောင်ရသော် လူတစ်ဦးသည် သန်းခေါင်ကျော် ညဥ့်အခါကာလ မှောင်မဲမဲထဲတွင် အိမ်ပြင်ထွက်ရာ အိမ်ရှေ့ခြံဝင်းတွင်း ခပ်လှမ်းလှမ်း၌ ခမောက်ဆောင်း၍ လူတစ်ယောက် စောင့်ကြောင့် ထိုင်နေသည်ကို မြင်တွေ့ ရလေသည်။ ''ဟေ့ဘယ်သူလဲ''ဟု မေးသော်လည်း ပြန်မထူးသဖြင့် ခြေလက်တုန်ကာ၊ ကတုန်ကယင်ဖြင့် အိမ်ထဲသို့ ပြေးဝင်ပြီး တံခါးကို သုတ်သုတ် ပိတ်ကာ ထရံပေါက် ကလေးမှ စေ့စေ့ချောင်းကြည့်လိုက်ရာ၌မူ ခမောက်ဆောင်းထားသူသည် ထိုင်ရာမထ ထိုင်မြဲ ဖြစ်နေပါသည်။

သေသေချာချာကြည့်လေ လူပုံပေါ်လေဖြစ်

နေသဖြင့် ထရံပေါက်မှ ထိုလူဆိုးကို မျက်ခြေပြတ် မခံနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတော့သည်။

ငါ့ခြံဝင်းထဲ လာထိုင်ပြီး၊ မေးတာလည်း မထူး ပုံထောက်ရင် လူကောင်းတော့ မဟုတ်လောက်ဘူး၊ လူဆိုးသူခိုးလား၊ ရန်သူများပဲလား၊ ဘာများလုပ်အုံးမှာပါလိမ့်မလဲ။

သေသေချာချာကြည့်လေ လက်ဟန်ခြေဟန်ပါ ပေါ်နေသည်။ ကြောက်ကြောက်နှင့် ကြည့်ရင်းကြည့်ရင်း ထရံပေါက်နား၌ပင် မှေးကနဲ အိပ်ပျော်သွားပါသည်။ နိုးလာသောအခါ၌မူ မိုးသောက်ကာ အလင်းရောက်နေလေပြီ။

ညက သူခိုးကို အမှတ်ရ၍ ထရံပေါက်မှ အလျင်စလို ကြည့်လိုက်သော အခါတွင် ထင်းတုံးပေါ် ရေလဲပုဆိုး အစိုကိုလွှားပြီး ညဦးက ခမောက် တင်ထားမိသည့်အဖြစ်ကို ထရံပေါက်မှ မြင်လိုက်ပါသည်။ ရင်ထဲ သံသယ ပြေသွားရုံမက ရယ်ချင်ဖွယ်ပင် ဖြစ်သွားပါတော့သည်။ စိတ်ထဲရှင်းသွားလေပြီ။ ထို့ကြောင့် တံခါးလည်း ဖွင့်ဝံ့ပြီ။ အိမ်ရှေ့လည်း သွားဝံ့ပြီ။

ဗဟိဒ္ဓအသွင်အပြင် ဘာမျှ မပြောင်းလဲသွားပါ။ ခမောက်သည် သစ်တုံးပေါ်တင်လျှက်ပင်၊ သို့သော် အဇ္ဈတ္တအသိအမြင် ပြောင်းသွားလေပြီ။ သစ်တုံးကို လူဟု ထင်ရာမှ သစ်တုံးကို သစ်တုံးဟု အမှန်အတိုင်း သိလာပါသည်။

ညက မရှိသော လူဆိုးအာရုံကို စိတ်ကူးထဲ ဖော်မိခြင်းမျှသာ။ အသက်မရှိသော သစ်တုံးကို အသက်ရှိသည့်နှယ် စိတ်ကူးထဲထင်ခြင်းမျှသာ မဟုတ်

ပေလော။ ထို့ကြောင့် စိတ်၌ ဖန်တီး၍ ပေါ် လာသော အာရုံမှန်သမျှသည် ပညတ်မျှသာတည်းဟု ဆရာမြတ်တို့ ဖွင့်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဦးလောဘသည်လည်းကောင်း၊ ဦးသူတော်သည်လည်းကောင်း၊ မောင်ကြက်ရိုးသည်လည်းကောင်း၊ မောင်ဇာနည်ပိုလ်သည် လည်းကောင်း အသို့နည်း။ သတ်မှတ်၍ထားသော ဖော်ပြခြင်းမျှသာ မဟုတ်ပေလော။

ထင်ရုံမျှဖြင့် ခမောက်တင်ထားသော သစ်တုံးသည် လူဆိုး မဖြစ်လာနိုင်သကဲ့သို့ ခန္ဓာငါးပါး အစုအပုံသည်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါကောင် မဖြစ်လာနိုင်ပေ။

သစ်တုံးသည် သစ်တုံးသာတည်း။

ခန္ဓာငါးပါးသည်လည်း ခန္ဓာငါးပါးသာတည်း။

သစ်တုံး၌ အထင်အမြင်လွဲခြင်းသည် အမှောင်ထုကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ အမှတ်သညာ မှားယွင်းခြွတ်ချော်မှုကြောင့်လည်း ဖြစ်လေသည်။

ခန္ဓာငါးပါး၌ အထင်လွဲခြင်းသည်လည်း အဝိဇ္ဇာ၊ မောဟ၊ ပမာဒ အမှောင်ထုကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ အမှတ်သညာ မှားယွင်း ချွတ်ချော်မှုကြောင့်လည်း ဖြစ်လေသည်။

အမှောင်ပျောက်ကာ အလင်းရောက်သော အခါ၌မူ လူဆိုးဟု ထင်ခဲ့သည်မှာ ခမောက်တင်ထားသော သစ်တုံးမျှသာပါကလားဟု သိနိုင်ခဲ့သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာအမှောင် ပျောက်ကာ ဝိပဿနာဉာဏ် အလင်းရသောအခါ၌မူ လူဟု ထင်ခဲ့သည်မှာ ခန္ဓာငါးပါး အစု

အဖွဲ့မျှသာပါကလားဟု သိရှိနိုင်ပေသည်။

ဒုက္ခ

ဇာတိပိဒုက္ခာ၊ ဇရာပိဒုက္ခာ၊ မရဏမ္ပိဒုက္ခံ စသည်ဖြင့် ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီးတွင် မြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သို့သော် သာမန်အားဖြင့် ဇာတိဇရာစသည့် အိုနာသေကို သံဝေဂဖြစ်ခဲလှသည့် အကြောင်းရင်းမှာ မြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူလိုသည့် [ဒုက္ခ] ဉာဏ်ထဲ မထင်၍ ဖြစ်ပေသည်။

အလောင်းတော်သည် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဘဝ၌ သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ နိမိတ်ကြီးတို့ကို မြင်ကာမျှဖြင့် သတိသံဝေဂဖြစ်ကာ နန်းစည်းစိမ်ကို စွန့်ပါယ်၍ တောထွက်တော်မူပါသည်။ အလောင်းတော်မင်းသား ၏ ဉာဏ်ဝယ် ထိုအရာသည် တောထွက်ရလောက် သည့် အထောက်အပံ့ဟု ဆိုနိုင်သည်သာ။

သုဘရာဇာအဖို့ အလောင်းကောင်မြင်ရ၍ သံဝေဂမဖြစ်။ ဆေးဝန်ထမ်းများသည် လူအို၊ လူနာကို မြင်ရ၍ သံဝေဂ ဖြစ်ထိုက်သည်ဟု မဆိုနိုင်သည်သာ။

သားဖွားပေးရသော သူနာပြုများသည် ဇာတိ ဒုက္ခနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ဆင်းရဲမျိုးစုံကို အကြိမ်ကြိမ် အခါခါ မြင်တွေ့ ကြုံဆုံကာ နေရသော်လည်း သူတို့ ကိုယ်တိုင် ဃရာဝါသ အိမ်ရာထူထောင်ကာ နေကြ ခြင်းကို ကြည့်ရခြင်းဖြင့် သံဝေဂ အပိုင်းအဆမျှပင် မရှိသည့်သဘောကို သိနိုင်ပေသည်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအစုအပေါင်းအမှန် အသုဘကို

အရှိအတိုင်း အသုဘဟု ဉာဏ်ဝယ် ထင်နိုင်ခဲလှသည်။

ခန္ဓာအတ္တဘော အနိစ္စကို အနိစ္စဟု အမှန်အတိုင်းမြင်ရန် ခဲယဉ်းလှပေသည်။

ခန္ဓာငါးပါး သက္ကာယအစု ဒုက္ခကိုလည်း ဒုက္ခပါတကားဟု အမှန်အတိုင်း သဘောကျရန် ခက်ပေသည်။

ထင်ရှားသော ခန္ဓာငါးပါး သက္ကာယသည် အနတ္တဓမ္မဖြစ်သော်လည်း ဉာဏ်ဝယ် အနတ္တဟု ထင်ခဲလှပေသည်။

ဝိပ္ပလ္လာသ

(၅)ခန္ဓာအတ္တဘော သက္ကာယကို တင့်တယ်သော သဘောဟူ၍လည်း မှတ်ထင်သည်။ မြဲသည်၊ ချမ်းသာသည်၊ အနှစ်သာရ ပြည့်ဝလေသည်ဟု မှတ်ထင်နေရခြင်းသည် [သညာဝိပ္ပလ္လာသ] သညာ၏ မှောက်မှားမှုပေတည်း။

ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းအစု သက္ကာယကို တင့်တယ်လှပေသည်၊ ခိုင်မြဲသည်၊ ချမ်းသာကောင်းစားသည်၊ အနှစ်သာရ ရှိသည်ဟု မြင်နေခြင်းသည် [ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသ] အယူ ဖောက်ပြန်နေခြင်းပေတည်း။

သက္ကာယ အပေါင်းအစု ခန္ဓာငါးပါးကို တင့်တယ်သည်၊ မြဲမြံသည်၊ ချမ်းသာသည်၊ အနှစ်အသားပြည့်ဝသည်ဟု ကြံခြင်းသည် [စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသ] စိတ်အကြံ၏ မှောက်မှားမှု ဖြစ်လေသည်။

တမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စရဏံ နာမ စိတ္တံ စိတ္တေနေဝ စိတ္တိတံ၊ တေနပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စရဏေန စိတ္တေန

စိတ္တသေဉ္စ စိတ္တတရံ၊ပ။ တေပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ စိတ္တေနေဝ စိတ္တိတာ။

ချစ်သားတို့ ထိုလက်စွမ်းပြ ပန်းချီကားမည်သည်ကိုလည်း စိတ်ဖြင့်သာ ကြံစည်ထား၏။ ချစ်သားတို့ ထိုလက်စွမ်းပြ ပန်းချီကားထက်လည်း စိတ်သည် သာ၍ဆန်းကြယ်၏။ ချစ်သားတို့ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဤစိတ်ကို စွဲမက်မှု အမျက်ထွက်မှု တွေဝေမှုတို့က ညစ်ညူးအောင် ပြုထားသည်မှာ အချိန်ကြာလှပြီဟု မိမိစိတ်ကို မပြတ်ဆင်ခြင်ရမည်။ ချစ်သားတို့ စိတ်ညစ်ညူးခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ ညစ်ညူးကုန်၏။ စိတ်ဖြူစင်ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ ဖြူစင်ကုန်၏။

ချစ်သားတို့ တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတို့သည် ဆန်းကြယ်သကဲ့သို့ ဆန်းကျယ်သော အခြားသော အပေါင်းအစည်းတစ်ခုကိုမျှ ငါမမြင်။ ချစ်သားတို့ ထိုတိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့ကိုလည်း စိတ်ဖြင့်သာ ဆန်းကြယ်အောင် ပြုထား၏လို့ ခန္ဓာဝဂ္ဂသံယုတ်မှာ မြတ်ဘုရားဟောတော်မူထားပါသည်။

ညဥ့်၏ ပကတိအမှောင်ထုကြောင့် သစ်တုံးသည် လူဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ အဝိဇ္ဇာ၏ အမှောင်ထုကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးအစုသည် မြဲမြံ၊ တင့်တယ်၊ ချမ်းသာနေပါသည်။

သူရိယနေ၏ အလင်းရောင်အောက်၌ သစ်တုံးသည် သူ့ သရုပ်အမှန် သစ်တုံးဖြစ်သွားခဲ့ဖူးသည်။ ဝိဇ္ဇာ၊ အပ္ပမာဒဉာဏ် အလင်းရောင်အောက်၌မူ ခန္ဓာငါးပါးသည် အသုဘ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သူ့သရုပ်သူ့သဘောအမှန် ဖြစ်ရနိုင်ပေမည်။

ထို့ကြောင့် သူရိယနေမင်းကြီးသည် လောက တစ်ခွင် အလွဲမြင်မှုကို တမုဟုတ်ခြင်း ပါယ်ရှင်းနိုင် စွမ်းသည်။ အပ္ပမာဒဉာဏ်အလင်းသည်လည်း ဘဝ ဒုက္ခကို သုခ၊ နိစ္စ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု အလွဲမြင်မှုကို ပါယ်ရှင်းနိုင်စွမ်းပေသည်။

vor;trm; b0'u tjri&i;Eiluyap/

ကျမ်းညွှန်း

၁။ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ္တနိကာယ၊
၂။ မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တ၊
၃။ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ မူလပရိယာယသုတ္တ၊
၄။ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊ ဧကကနိပါတ၊ အစ္ဆရာသင်္ဃာတဝဂ္ဂ၊
၅။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊
၆။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၊
၇။ အရိယာဘုံသွား ဉာဏ်လှေကား–သံလျင်တောရဆရာတော်။

ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာရှိသော
ကားတစ်စီးအကြောင်း

ယာဉ်တစ်စီးသည် လိုရာ ခရီးပန်းတိုင်သို့ မောင်းနှင်၍သွားစဉ် ပန်းတိုင်သို့ မရောက်ခင်လည်း ပျက်ချင် ပျက်နိုင်သည်။ ခရီး၏ အစ၌လည်း ချို့ယွင်းလျှင် ချို့ယွင်းနိုင်သည်။ ခရီး၏ အလယ်၌လည်း ပျက်ယွင်းလျှင် ပျက်ယွင်းနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုထိုယာဉ်များပေါ်တွင် ပျက်လျှင် ပြင်နိုင်ရန် ပလာယာ၊ ကျောက်လှည့် စသည့် ကရိယာ တန်ဆာပလာများ တင်ဆောင်ရခြင်းပင် မဟုတ်ပေလော။

ထိုယာဉ်သည် သံတုံး၊ သံပြား၊ သံဝိုင်း၊ သံလုံး တို့ဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည်။ အဝိညာဏက အသက်မဲ့ဖြစ်သည်။ ဝိဉာဉ်လိပ်ပြာကောင်လည်း မရှိပြီ။ သို့ကြောင့် ထိုယာဉ်သည် ပိုင်ရှင်၏ အလိုဆန္ဒကို မလိုက်သည့်အဖြစ်ကို နားလည်ရပေမည်။

အသွေးအသား အကြောအရိုးတို့ဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည့်၊ သိတတ်သော သဘောလည်းရှိ

သည့်၊ ခံစားတတ်သော သဘောလည်းရှိသည့်၊ မှတ်သားတတ်သော သဘောလည်းရှိသည့်၊ စေ့ဆော်ပြုပြင်တတ်သော သဘောလည်းရှိသည့် ဤရူပကာယ၊ နာမကာယ အပေါင်းအစု(လူ) သည်လည်းဘဝ၏ လိုရာခရီးကို သွားနေစဉ် လိုရာပန်းတိုင်သို့ ရောက်လုနီးမှလည်း ပျက်စီးချင် ပျက်စီးနိုင်သည်။ မတိုင်ခင်လည်း ပျက်စီးချင် ပျက်စီးနိုင်သည်။ ခရီး၏အစ၌လည်း ပျက်စီးချင် ပျက်စီးနိုင်သည်။ ဘဝခရီး၏ အလယ်၌ ပျက်စီးချို့ယွင်း၍လည်း နေချင်နေနိုင်သည်။

ဤတွင် ထိုထိုယာဉ်တို့သည် အသက်ဇီဝ လိပ်ပြာမရှိ၊ အဝိညာဏက သက်မဲ့ဖြစ်သဖြင့် ထိုယာဉ်၏ ပိုင်ရှင့်အလိုသို့ မလိုက်ပါသည်ကို တစ်စုံတစ်ရာ စောဒနာရန် မရှိကောင်းသည်သာ။

သို့သော် သဝိညာဏကဖြစ်သော အသက်၊ လိပ်ပြာ၊ ဇီဝ၊ ဝိဉာဉ်ရှိသည်ဟု ယူဆထားသော ခန္ဓာကမူ ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူ၏ အလိုသို့ ငဲ့ကွက်ရန်၊ လိုက်ပါရန် သင့်သည်သာ။

သို့သော် ထိုမျှမက မှတ်သားမှု၊ ခံစားမှု၊ သိမှု သဘောအစုတို့သည် ဒွါရ၌ တိုက်ဆုံသမျှ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး၊ ယုတ်ယုတ်မြတ်မြတ်မရွေး မှတ်သားပေးသည်။ ခံစားပေးသည်။ သိသိပေးသည်။ ပိုင်ရှင်၏ အလို(ဝါ) (ငါ)၏အလိုသို့ကား စိုးစဉ်းမျှ မလိုက်ပါလေ၊ မငဲ့ကွက်ပါလေ။ ဤသည်မှာ စဉ်းစားဖွယ်ကိစ္စ ဖြစ်နေပေတော့သည်။

ပမာဆိုရသော် ဘဝတာတွင် နောက်ထပ် တစ်ဖန် တွေ့ကြုံခံစားရန် မဆိုထားဘိ၊ တွေးပင် မတွေးဝံ့လောက်သည့်၊ တွေးမိလျှင်ပင် နှလုံးသွေး

ရပ်လုခမန်း ခံစားရသည့် အဆိုးလောကဓံများ နည်း များမဆို ခံစားဖူးကြသည်သာ။

ထိုမျှ စိတ်နှလုံးကို ပူလောင်ပင်ပန်းစေတတ် သည့် ထိုသို့အကြောင်းကိစ္စကို သညာသည် ပိုင်ရှင်၏ အလိုဆန္ဒမပါဘဲ သေသေချာချာ မမေ့မပျောက် မှတ်သားထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာသည် ယန္တရား ဆန်ဆန် သူ့အလုပ်သူ လုပ်နေခြင်းမျှသာဟု ဆို သင့်သည်။

တစ်နေ့ ရေနှစ်ကြိမ် ချိုးပေးရ၊ အေးလျှင် နွေးအောင်၊ ပူလျှင် အေးအောင် စီမံပေးရ၊ ကောင်းမွန် မွေးကြိုင်သင်းပျံ့သော အာဟာရအစာကို ကျွေးမွေး ပေးရ၊ အရောင် အဆင်းလှလှ ဝတ်ပေးရဖြင့် အနံ့ အတာခံကာ ပြုပြင်ပေးခဲ့ရသော အပြုအစု အယုအယ ကိုပင် မထောက်မညှာ မငဲ့မကွက် ဤရုပ်ခန္ဓာကြီး သည် အခါအခွင့်သင့်သည်နှင့် မြွေပွေး၊ မြွေဟောက် ကြီးနှယ် ပါးပျဉ်းထောင် အစွယ်ထိုးကာ ဖောက်ပြန် နှိပ်စက်တော့သည်။

ဘဝနိဂုံးကာလတွင်ကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ ဒုက္ခ ဝေဒနာတို့သည် ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မီးအလျှံများ တက်သည့်နှယ် အရိုးကွဲမတတ် ပူအောင်လောင် မြိုက်ပေတော့မည်။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ(ငါ)၏ အလိုသို့ကား ရုပ်ခန္ဓာ လည်း မလိုက်ပါပေ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာလည်း မလိုက်ပါ ပေ။ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာလည်း မလိုက်ပါသော သဘောတည်း။

သို့သော် လူသည် ဤမျှ အားမကိုးလောက် သော သဘောတရားကြီးကို လျစ်လျူရှု၍ မျက်ကွယ်

ပြုကာ ပြင်ပမှ ပစ္စည်းဥစ္စာဓနေ၊ သားတို့ သမီးတို့ကို အားကိုး ပြုချင်နေပြန်သေးသည်။

ပုတ္တာမတ္ထိ ဓနမ္မတ္ထိ၊ ဣတိ ဗာလော ဝိဟညတိ။
အတ္တာဟိ အတ္တနော နတ္ထိ၊ ကုတော ပုတ္တာ
ကုတော ဓနံ။

(ဓမ္မပဒ၊ ဗာလဝဂ်)

လူမိုက်သည် မိမိအား သားသမီးနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ရှိသည်ဟု စွဲလမ်းမှုဖြင့် ပင်ပန်းဆင်းရဲနေသော်လည်း မိမိသည်ပင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ ဖြစ်နေသဖြင့် သားသမီးနှင့် ဥစ္စာဓနတို့ကား အဘယ်မှာ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်နိုင်မည်နည်း။ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ မရှိနိုင်သည်သာတည်းဟူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမဩဝါဒ နှုတ်မြွက်စကားကို ပညာရှိသောယောက်ျားသည် အသို့ငြင်းဝံ့မည်နည်း။ အသို့ ပစ် ပယ်ဝံ့မည်နည်း။

ဝိဉာဉ်နှင့် ကား

ဝေသီခေါင်ဖျား တောတောင် မြစ်ချောင်း ခြားကန့်ထားသည့် တိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်ရာ နယ်စပ်ဒေသများသို့ ဝါသနာကတစ်ကြောင်း၊ သာသနာ့အကျိုးကတစ်ဖြာတို့ကြောင့် ရောက်သွားခဲ့ပါသည်။

ထိုထိုကျေးရွာတို့မှ အနီးဆုံးမြို့သည်ပင်လျှင် တစ်နေ့တစ်ယူဇနာ ခရီးလျှောက်ပါက ရက်သတ္တပါတ်မက သွားမှရောက်မည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

ကားလမ်း မည်မည်ရရ မရှိသဖြင့် လမ်းဖောက်၊ တံတားများ ယာယီဆောက်ကာ သွားရသော ခရီး

သည် ရံခါ တစ်နေဝင် တစ်နေထွက်သော်လည်း ခရီးရှေ့ (၅)မိုင်ပင် မရောက်သည်လည်း ရှိခဲ့ ပါသည်။

ထိုရွာသို့ တစ်ညနေ၏ နေဝင်ရိုးရီအချိန်၌ ရောက်ရှိသွားပါသည်။ ရွာများမှ ကလေး၊ လူကြီးများ၊ အိမ်စောင့်ပါမကျန် ရွာအပြင်ထွက်၍ ကြိုဆိုကြသည်။

သို့သော် အမှန်တကယ်၌မူ မိမိတို့ကို ကြိုဆိုမှု ပြုရန် လာသည်မဟုတ်ဘဲ ကားသံကြား၍ မကြားဖူးမြဲ အံ့ဩကာ လာရောက်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သူတို့သည် ကားကိုဝိုင်းအုံ၍လည်း ကြည့်သည်၊ ကိုင်၍လည်း တိုးထိစမ်းသည်၊ လက်ခေါက်ဖြင့် ခေါက်၍လည်းကြည့်သည်၊ အင်ဂျင်ရှိရာ ခေါင်းနေရာကို နားဖြင့်ကပ်၍လည်း နားထောင်သည်၊ ကားဘီးတာယာကိုလည်း ဆံပင်ဖြင့် ပွတ်ကြည့်သည်။

မိုးမမှောင်ခင် ကားဒရိုင်ဘာတို့သည်လည်း ကားများကို စစ်ဆေးနေကြသည်။ ကားစက်ဖုံးကိုလည်း ဖွင့်သည်၊ ရေထည့်သူက ထည့်သည်၊ အင်ဂျင်ဝိုင်လည်း စစ်ကြသည်၊ ကားဘီးဖြုတ်ရန်လိုလျှင် ဖြုတ်လဲကြသည်။ ထိုဝေသီခေါင်ဖျားဒေသမှ လူတို့သည် လူကြီး၊ လူငယ်မကျန် လုပ်ဆောင်ရာရာတိုင်းကို မျက်ခြည် မပြတ် ဂဃနဏ ကြည့်ရှုကြသည်။ ဝေဖန်ကြသည်။ သူတို့နားလည်သလို ကောက်ချက်ထုတ်ကြသည်တစ်ဦး၏ ပြောစကားကို ကျန်လူများက ခေါင်းငြိမ့်ကြသည်။ ရံခါ အပြန်အလှန် မေးဖြေပြုကြသည်၊ ပြီးနောက် သဘောပေါက်သည့်နှယ် ခေါင်းငြိမ့်ကြသည်။

သူတို့ကို ကြည့်ရသည်မှာ ပြတိုက်၊ ပြပွဲတစ်ခုကို လာရောက် ကြည့်ရှု လေ့လာနေသည့် ပညာရှင်

နှယ် ပမာပြုနိုင်မည် ထင်ပါသည်။

ထိုကားအကြောင်း ရှင်းပြနေသူက အသက် (၇၀)ကျော်ဟု ထင်ရသော ခါးကုန်းနေသည့် လူအို တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။

သူသည် ကားအကြောင်းကို သိ၍ ရှင်းပြနေသည်ဟု ဆိုရမည်ထက် သူ့အမြင်၌ မြင်မြင်ရာရာကို တွေးထင်မိသလို သူ့ဘဝနောက်ခံ အတွေ့အကြုံဖြင့် ရှင်းပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

ကားစက်ဖုံး ဖွင့်ထားသည်ကို ပါးစပ်ဟု ရှင်းပြ ဟန်တူသည်။ ကားရှေ့မီးကြီးနှစ်လုံးကို မျက်လုံး၊ ဘီးကို ခြေလေးချောင်းစသည်ဖြင့် ရှင်းလင်းသည်ဟု စကားပြန် မှတဆင့် ကြားသိရသည်။

ကားစက်နှိုးကြသည်။ မီးများကို စမ်းသပ်ကြသည်။ ကားကိုရှေ့တိုး နောက်ဆုတ်ပြုကာ သင့်လျော်ရာရာ၌ ကားကို ထားကြလေသည်။ ခိုက်မိမည်စိုး၍ လူတွေကို ဖယ်ခိုင်းရသည်။

တာဝန်ခံကာ ရှင်းပြသော သူအိုသည်ကား ဤသို့ သွားလာ၊ ရှေ့နောက်ပြုကာ၊ ပြေးနိုင်ခြင်း၊ အသံမြည်ခြင်းတို့သည် ထိုကား၏ အသက်ဝိဉာဉ်ကောင်က လုပ်ပေးနေတာ၊ အသံကကို မကောင်းဆိုးဝါးအသံ၊ ကိုက်သတ်တတ်တယ်ဟု သူ့ရှင်းလင်းပွဲကို နိဂုံးချုပ်ပြောကြားကာ သူ့အိမ်ရှိရာသို့ တောင်ဝှေးထောက်၍ ပြန်သွားပါသည်။

မိုးမှောင်ပြီဖြစ်၍ သူအို၏နောက်သို့ လူကြီးများလည်း ပြန်သွားသည်။ လူငယ် လူလတ် ကလေးတို့လည်း ကြောက်၍ထင့် ပြေး၍ အမြန်ပြန်သွား ကြသည်။

သူတို့သည် ယနေ့မြင်တွေ့ရသော အကောင်သည် အသက်ရှိသည်၊ ဝိညာဉ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် သွားလာ လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အသံမြည်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိခိုက်စေနိုင်သည်ဟု လက်ခံရုံသာမက ယုံကြည်သွားလေပြီ။

ထိုသူတို့သည် ကားဟူသော သက်ရှိသတ္တဝါတစ်ကောင်၏ အကြောင်းများကို ကြီးသူကငယ်သူကို အဆင့်ဆင့် လက်ဆင့်ကမ်း၍ ဗဟုသုတ၊ အယူအဆ၊ အမွေကို ပေးရစ်ကြပေလိမ့်မည်။

သို့သော် ကားဟူသည် သံတုံး၊ သံပြား၊ သံလုံး၊ သံချောင်းများဖြင့် ပြုလုပ်သော အရာမျှသာ တည်းဟု သိရှိထားသော လူသားသည် ကား၌ အသက်ရှိသည် (ဝါ)ဝိညာဉ်လိပ်ပြာ ရှိသည်ဟု ယုံကြည်အောင် ပြော၍လည်း ယုံမည်မဟုတ်ပေ။

ထိုဝေသီခေါင်ဖျားဒေသမှ လူသားသည်ကား ထိုအဖြစ်မှန်ကို မသိသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကားတိုင်း၌ အသက်မရှိပါ၊ ဝိညာဉ်လိပ်ပြာ မရှိပါဟု ယုံကြည်အောင်ပြော၍ ရနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။

ဝိညာဉ်နှင့်လူ

လူသည်လည်း လူ့ခန္ဓာအကြောင်း ဂဃနဏ မသိသေးသဖြင့်သာ ဝိညာဉ်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်က ခိုင်း၍ ပြုံးသည်၊ ရယ်သည်၊ ကြံစည်သည်၊ တွေးတောသည်၊ ဝိညာဉ်က ဘဝကူးသည်ဟု ယူဆခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုဝေသီခေါင်ဖျားဒေသမှ သူအိုသည် ကား၏ ဝိညာဉ်လိပ်ပြာကို မြင်တွေ့၍ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်မိခြင်း

မဟုတ်ပေ။ သူမမြင်ပေ။ မမြင်ခြင်းမှာ မရှိ၍ဖြစ်ပါသည်။

လူသည်လည်း လူ၏ဝိဉာဉ်၊ လိပ်ပြာကို မြင်တွေ့၍ သတ်မှတ်မိခြင်းက မဟုတ်နိုင်ပေ။ လူတို့သည် ဝိဉာဉ်၊ လိပ်ပြာကို မမြင်ဘူးပေ။ မမြင်ရခြင်းမှာ မရှိ၍သာ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုဝေသီခေါင်ဖျားမှ တောင်ဝှေးဖြင့် သွားလာသည့် သူအိုကို ကားဟူသည် သံလုံး၊ သံချောင်း၊ သံပြား၊ သံတုံးများဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်းမျှသာ ဆိုသည်ကို ကူညီပြသပေးစွမ်းပါလျှင် သူအမြင်မှန် ရမည်သာ။

လူသည်လည်း လူ့ခန္ဓာကိုယ်ဟူသည် ရုပ်ခန္ဓာတစ်ပါး၊ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ အစုအပုံ၊ အပေါင်းအစုမျှသာဆိုသည်ကို ကူညီသင်ပေးစွမ်းပါလျှင် အမြင်မှန် ရမည်သာ။

ပသေနဒီကောသလမင်းမှ ဆုလာဘ်အဖြစ်အပိုင်စား ပေးထားသည့် သေတဗျမြို့ကို အုပ်ချုပ်သည့် ပါယာသိမြို့စားသည် လူ၏ခန္ဓာကိုယ်မှ အသက်ဝိဉာဉ်၊ လိပ်ပြာထွက်သွားသည်ကို မြင်လိုလှ၍ စမ်းသပ်မှုတစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးပါသည်။

သေဒဏ်ထိုက်သော သူခိုးကို အရှင်လတ်လတ် အိုးကြီးကြီးထဲထည့်ကာ အိုးဝကို သေသေချာချာ သားရေတစ်ထပ်၊ ရွှံ့မြေတစ်ထပ်ဖြင့် စည်းနှောင် ပိတ်၍ အိုးကို မီးတိုက်စေသည်။

အိုးကြီးထဲမှ တရားခံယောက်ျား သေပြီးသော အခါမှ အိုးကို မီးဖိုပေါ်မှချ၍ အိုးဝကို တဖြည်းဖြည်း ညင်သာစွာဖွင့်ကာ သူ၏ အမတ်များနှင့်တကွ ထိုသူ၏ ထွက်သွားသော အသက် ဝိဉာဉ်၊ လိပ်ပြာကို မျက်ခြည်မပြတ် စူးစမ်းရှာဖွေ သုတေသန ပြုခဲ့ဖူးပါသည်။

သို့သော် မြို့စားကြီး ကြည့်မြင်လိုခဲ့သည့် အသက်၊ ဝိညာဉ်ကို မြို့စားကြီးလည်း မမြင်ခဲ့ပါ။ အမတ်များလည်း မမြင်လိုက်ပါ။

အကြောင်းမှာ ဝိညာဉ်၊ လိပ်ပြာ မထွက်သွားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ မထွက်သွားရခြင်းမှာလည်း ဝိညာဉ်လိပ်ပြာ မရှိ၍ ဖြစ်ပါသည်။

(မဟာဝဂ်–ပါယာသိသုတ်)

ကားတစ်စီးတွင် ဘော်ဒီအပိုင်း၊ အင်ဂျင်အပိုင်း၊ မီးအပိုင်းဟူ၍ ရှိရာ ၎င်းတို့ကို စုပေါင်းထား၍သာ ကားဟု ဖြစ်ပေါ် တည်ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းတို့ကို တစ်ပိုင်းစီ၊ တစ်ပိုင်းစီခွဲ၍ ပုံလိုက်ပါလျှင် ကားဟုခေါ်ရန် မဖြစ်တော့ပေ။ ထိုကိရိယာ အစုအပုံကိုသာ ကားဟု ခေါ်တွင်သကဲ့သို့ လူသည်လည်း ခန္ဓာငါးပါး အစုအပုံမျှသာ ဖြစ်သည်။

ခံစားမှု အပေါင်းအစု၊ မှတ်သားမှု အပေါင်းအစု၊ စေ့ဆော်မှု အပေါင်းအစု စသည်ဖြင့် ငါးပုံငါးစုကို လူဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။ တစ်စုတစ်ပုံစီ သီးခြားပြု၍မူ လူဟုခေါ်ရန် မတတ်နိုင်ကောင်းပေ။

ကားသည် အင်ဂျင်၊ ဘော်ဒီ၊ မီးစသည်ဖြင့် စုပေါင်း၍ လုပ်မှသာ ရှေ့တိုးပေမည်။ နောက်ဆုတ်ပေလိမ့်မည်။

ပရမတ္ထဓမ္မ

လူဟူသည်မှာလည်း ခန္ဓာငါးပါးတို့ အတိုင်အဖောက်ညီညီ အလုပ်လုပ်နေသဖြင့် ပြုံးသည်၊ ရယ်သည်၊ စကားပြောသည်၊ ရပ်သည်။

သို့သော် ခန္ဓာငါးပါး အလုပ်လုပ်ပုံ၌ကား လုပ်ချင်သလို လုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ လူ၏အလို(ဝါ) တစ်စုံတစ်ဦး ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုကို လားလားမျှ မလိုက်ပါပေ။

ပမာပြရသော် သညာ၏ အာရုံကို မှတ်သားမှုမှာ နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန် မှတ်သားခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ မှားသည်ဖြစ်စေ၊ မှန်သည်ဖြစ်စေ၊ မှတ်သားပေသည်။ ထပ်မံ၍ ပြရသော် သညာ၏ မှတ်ပုံသည် အမေမှာသည့် ဆန်တစ်ခွဲ သုံးစိတ်နှင့်မလဲ ပမာတည်း။

ဤရွှေ့ဤသို့ မှတ်သားလေလျှင် ဤလူပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ အကျိုးနဲ့ပေမည် နစ်နာပေမည်ဟု ထိုသညာက လူပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ငဲ့ကွက်မည်ကား မဟုတ်ပေ။

တစ်နည်းဆိုသော် မှတ်သားသင့်သည်ကိုလည်း မှတ်သားချင်မှ မှတ်သားမည်၊ မမှတ်သားသင့်သည်ကိုလည်း မှတ်သားထားချင် မှတ်သားထားပေလိမ့်မည်။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်းစသည့် ဒွါရ၌ အာရုံထင်လာမှုသည် မည်သို့ပင် ထင်သည်ဖြစ်စေ၊ သညာက မှတ်မည်သာ။

ထို့ကြောင့်‘‘အမှားလည်းရှိ၊ အမှန်ရှိ၍ မှတ်မိရုံသာ သိသည်မှာလျှင် သညာတွင်၏’’ ဟု ရှေးဆရာမြတ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူလေသည်။

တောလမ်း၌ ခရီးသွားယောကျ်ားနှစ်ဦးသည် မိမိတို့၏ ရှေ့တည့်တည့်မှ လမ်းကို ကန့်လန့်ဖြတ်၍ မြွေတစ်ကောင်သွားသည်ကို ပြိုင်တူ မြင်ကြလေသည်။

မြွေကို လမ်းခုလပ်ကြား၌ မြင်ရသဖြင့် တစ်ဦးသောယောကျာ်းက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိလှပြီး ‘‘ဒီနေ့ ဒို့ လာဘ်ကောင်းလိုက်လေခြင်း၊ နိမိတ်ကောင်းဟေ့’’

ဟု ဥဒါန်းကျူးလေသည်။

နောက်တစ်ဦးကမူ ''ဒီလောက်ရှည်တဲ့ ကောင်ကြီး ဒို့လမ်းကို ကန့်လန့်ခံမှတော့ ခရီးရှည်တော့မယ် ထင်တယ်၊ အတိတ်နိမိတ်ဆိုးကြီးပဲ''ဟု နှလုံးမသာ မယာဘဲ ဖြစ်နေတော့သည်။

ထိုယောကျ်ားနှစ်ဦး၏ သညာသည် အာရုံတစ်မျိုးတည်းကိုသာ မြင်ရသော်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက် အဓိပ္ပာယ် နှစ်မျိုးထွက်ကာ တစ်ဦးက စိတ်နှလုံး ပင်ပန်း၍ တစ်ဦးက ဝမ်းမြောက်နေပါသည်။ မှတ်သားမှု၏ အရာကျယ်ပုံ မဟုတ်ပေလော။ ဤတွင် မည်သူကမှန်၍ မည်သူက မှားသည်ကို စဉ်းစားမည်ဆိုလျှင်၊ ထိုယောကျ်ားနှစ်ဦး ခရီးဆုံး ပန်းတိုင်ရောက်သော ကာလ၌မူ လာဘ်ကောင်းတာလည်း ဖြစ်နိုင်သည်၊ လာဘ်မကောင်းတာလည်း ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ခရီးရှည်တာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်၊ ခရီးမရှည်ဘဲလည်း ရှိချင်ရှိမည်သာ။

ထို့ကြောင့် ''ဘာမှ မဟုတ်ပါ'' ဟူသောအဖြေသည်သာ တိကျ ခိုင်မာ လှပေစွတကားဟု ဆိုသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။

သင်္ဂြိုလ်ဘာသာဋီကာပါ ဥပမာကို ဤနေရာ၌ ပြဆိုလိုပါသည်။

ရှေးအခါ ကုန်သည်တစ်စုသည် ညမှောင်မှောင်၌ မျက်စိလည်ကာ မထင်ရှားသော တဲစုသို့ ရောက်သွားပြီး ထမင်း တောင်းစားရသည်ဟူ၏။

ထိုတဲစုမှ ညှော်ခံသော ဟင်းမှာ ကြာဇံနန်းကြီး ပမာ အမျှင်အမျှင် သဏ္ဍာန်ရှိပေ၏။ ထိုထမင်းဟင်းကို ခရီးပင်ပန်းသော ခရီးသွား ကုန်သည်တို့သည် မြိန်

ရှက်စွာ စားသောက်ပြီး ကျန်ရှိသော ဟင်းကိုမူ နံနက် လင်းမှ စားမည်ဟု ချန်ထားသည်ဟူ၏။

မိုးသောက်ကာ အလင်းရောက်သောအခါ၌မူ ညက မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် စားသောက်မိသော ဟင်းတို့ သည် နန်းကြီးလည်းမဟုတ်၊ ကြာဖံလည်းမဟုတ်ဘဲ တီကောင်များကို ချက်ထားသော တီကောင်ဟင်း ဖြစ် နေပေတော့သည်။

ထိုအခါမှ စားမိသော ကုန်သည်တို့သည် အော့ အန်နေတော့သည်။ ညက မှောင်မဲမဲ ခရီးပန်းသခိုက် တီကောင်ဟင်းကို လျှာကလည်း အရသာ ကောင်း ပေ့ဟု အသိအမှတ်ပြုပေးသည်။ အစာအိမ်ကလည်း မငြင်းဆန်ပေ။ သို့သော် တီကောင်ကို မကောင်း ပါ၊ ဟင်းချက်စားရန် မဟုတ်ပါဟူသော မှတ်သားမှု ကြောင့် အော့အန်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ပါသော်လည်း အစာအိမ်သည် ထို တီ ကောင်များကို လေးနာရီကာလအတွင်း ချေကျက် ပြီး သဖြင့် အသွေး အသားစသည် ဖြစ်လေပြီ။ အော့အန် သော်လည်း မလွန်မြောက်နိုင်ခြင်းမှာအဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ သာမက သညာ၏ အမှတ်လွဲမှုသည်လည်း ပါဝင်ပေ သည်ဟု စာပေ၌ လာရှိပေသည်။

တောသမင်သည် မြက်၊ ကောက်ရိုးတို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် ယာစောင့် စာခြောက်ရုပ်ကို တကယ့် ယာစောင့် သက်ရှိယောကျ်ားဟု အမှတ်မှားမှုသည် သညာအရာကျယ်မှု၏ ပုံပမာ သရုပ်ပေတည်း။

စက်ဆုပ်စရာ ကာမ

ဘုရား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကာမဂုဏ်

အာရုံများကို စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု သိမြင်တော်မူလေသည်။ ထို့ကြောင့်–

ဟီနော = အယုတ်တမာတည်း။

ဂါမ္မော = ရွာသူရွာသားတို့ ဥစ္စာတည်း။

ပေါထုဇ္ဇနိကော = မဖြူစင် မသန့်ရှင်းသော ပုထုဇဉ်တို့ ဥစ္စာတည်း။

အနရိယော = ဖြူစင်သော သူတော်ကောင်းတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်။

အနတ္ထသံဟိတော = ကောင်းကျိုးမစပ် ဘာမှ အကျိုးမပြီးဟု ဓမ္မစကြာ တရားဦး ဒေသနာတော်၌ ပြတ်သားစွာ ဟောတော် မူသည်။

သို့သော် လောကကမူ ကာမဂုဏ်အာရုံများကို အမွန်အမြတ်ဟု မှတ်ထင်ကာ တခဲနက် မနားမနေ ရှာဖွေကာ နေကြလေသည်။

တောခွေး၊ အိမ်ခွေးတို့အတွက် အသေကောင်ကြီးသည် ကောင်းမြတ်သော အာဟာရပမာဟုမှတ်ထင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ခွေးသေကောင်ပုပ်သည် လင်းတအတွက်မူ မွန်မြတ်သော စားဖွယ်ပမာ မှတ်ထင်သည့် နှယ်ပင်တည်း။

သံယုတ်ပါဠိတော် ခန္ဓဝဂ်တွင် ငါးခန္ဓာကို ပုံဥပမာ ငါးသွယ်ငါးမျိုးဖြင့် မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူပါသည်။ (၁) ရေမြှုပ်ပမာ ရူပက္ခန္ဓာ (၂) ရေပွက်ပမာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ (၃) တံလျပ်ပမာ သညာက္ခန္ဓာ

(၄) ငှက်ပျောတုံးပမာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ (၅) မျက်လှည့်ပမာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟု လာရှိသဖြင့် ရေမြှုပ်၊ ရေပွက်စသည် ငါးမျိုးငါးသွယ်လုံးသည် မခိုင်မာသည့် သဘော၊ အနှစ်အသားမရှိသည့် သဘောကိုသာ ညွှန်းဆို ပြနေပေသည်။

ထိုထိုရေမြှုပ်၊ ရေပွက်၊ တံလျှပ် စသည် သဘော ပုံပမာကို စုပုံထားခြင်းကို လူဟုမည်တွင်သဖြင့် ထိုလူသည်လည်း မခိုင်မာသည့်သဘော၊ အနှစ်အသား မရှိသည့် သဘောသာ ဖြစ်သည်ဟုယူရန် သင့်တော်သည် မဟုတ်လော။

ရုပ် (၂၈) ပါးတို့၏ အပေါင်းအစုဖြစ်သော ဤကိုယ်ကောင်ကိုမူ မခိုင်မြဲသည့် သဘောကိုယူရန် သဘောကျနိုင်စရာ ရှိပေသေးသည်။ အကြောင်းမှာ သေလျှင် သုသာန်၌ သွား၍ ပစ်ထားရသည်ကို မြင်နေရသဖြင့် ငါမဆိုင်၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ် ဟူသည်ကို လက်ခံကောင်း လက်ခံနိုင်ပေလိမ့်မည်။

သို့သော် နာမ်ခန္ဓာ အစုအဝေးကိုမူ (ဝါ) စိတ်ကိုမူ မျက်လှည့်ပမာ စသည်ယူရန် ဖြစ်ကောင်းမှ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝ ဤရုပ်ကိုယ်ကောင်မကူး ပြောင်းသည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရာမရှိတော့ သော်လည်းစိတ်ကမူ (ဝါ) သိတတ်သောသဘော (ဝါ)ဝိညာဉ် လိပ်ပြာကမူ တစ်ဘဝမှတစ်ဘဝ ကူးလူးသည် ဟူသော သံသယကလူများစွာ၏ သန္တာန်၌ ကိန်းဝပ်နေပေသည်။

လောဘနှင့် ဒိဋ္ဌိတို့၏အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓဟု ဒေသနာတော်၌ လာရှိပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသဘောမျှကို ဝေဒနာဟု မရှုမြင်နိုင်ဘဲ ''ငါ ခံစားတာ''ဟု ထင်သည်။ မှတ်သားမှု သညာသဘောမျှကို သညာမျှဟု မရှုမြင်နိုင်သဖြင့် ''ငါ သိတာ''ဟုထင်ပြန်သည်။ စေ့ဆော်မှု သင်္ခါရ သဘော မျှကို သင်္ခါရမျှဟု မရှုမြင်နိုင်သဖြင့် ''ငါ ဆောင်ရွက် တာ''ဟု ထင်သည်။ သိမှုဝိညာဏ် သဘောမျှကိုလည်း ထိုနည်းအတူ ''ငါသိတာ'' ဟု ထင်နေပြန်သည်။

နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့တွင် ဝိညာဏပါဒါ နက္ခန္ဓာသည်ကား ဦးစီးခေါင်းဆောင် ဖြစ်လေသည်။

စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ မန မြန်မာစကား ဝေါဟာရဖြင့် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့သည် ၎င်းခန္ဓာတွင် အကြုံးဝင် သည့်ပြင် ၎င်းခြောက်ပါးသည် အာယတန မည်လေ သည်။

အာယတနဟူသည် တည်ရာဟု အနက်ရ လေသည်။ စေတသိက်တရားတို့၏ တည်ရာ ဖြစ်လေ သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ထိုထိုစိတ်စေတသိက်တို့ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း တရားတည်း။

မျက်လှည့်

ဤဝိညာဏက္ခန္ဓာကို မျက်လှည့်ဖြင့် ပမာ တင် စား၍ ဟောတော်မူပါသည်။ မျက်လှည့်ဟူသည် အဌ ကထာများအရ တိုသောကာလ၊ လျင်မြန်သောကာလ ၌ လူများ၌ ထင်ရှားသကဲ့သို့ စိတ်ဝိညာဏ်သည်လည်း ထိုမျက်လှည့်ထက် အထူးသဖြင့် နည်းသော၊ တိုသော ကာလရှိ၏။ လျင်မြန်သော ဖြစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။

တဖန် မျက်လှည့်သည် အနှစ်သာရဟူ၍ မရှိ

ပေ။ အမာခံဟူ၍ မရှိပေ။ အချည်းနှီးသာတည်း။

မျက်လှည့်သည် မဟုတ်သည်ကို ဟုတ်သည့်နှယ်၊ မရှိသည်ကို ရှိသည့်နှယ် ထင်မှတ်စေပါသည်။

ထိုနည်းတူ လောကီပညတ်နယ်သား ပုထုဇဉ်များအား စိတ်တစ်ခုတည်းက လာသည်၊ သွားသည်၊ ရပ်သည်၊ ထိုင်သည်၊ အိပ်သည်ဟု ထင်ရလောက်အောင် လျင်မြန်လှပေသည်။ ထင်မှတ်လည်း ထင်မှတ်စေပါသည်။ အမြင်လည်း မှားစေပါသည်။

သို့သော် ထစဉ်က စိတ်သည် သွားစဉ်တိုင်အောင် မတည်ဘဲ ချုပ်ပျက်ပြီးလေပြီ။ သွားစဉ်က စိတ်သည် ထိုင်စဉ်ထိတိုင်အောင် မတည်တန့်ဘဲ ချုပ်ပျောက် ပြီးလေပြီ။

ဤသည်ကို ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုပွားသော ယောဂီ၏ဉာဏ်၌ ထင်နိုင်ပါသည်။ ယောဂီတို့၏ စိတ်၌ ထင်ကောင်းသော တရားမဟုတ်ပေ။

ထိုသို့သာလျှင် စိတ်ဝိညာဏ်သည် မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်း၌ပင် များစွာ ဖြစ်ပေါ် ချုပ်ပျောက် ပြောင်းလဲနေပေသည်။

သို့သော် ယင်းသို့ အသစ်အဟောင်း ပြောင်းလဲမမြင်စေဘဲ တစ်ဆက်တည်း တစ်ခုတည်းပမာ ထင်မှတ်ရခြင်းသည် မျက်လှည့်နှင့် တူလှပေစွတကား။

ပရမတ်ရုပ်ဓမ္မ၊ နာမ်ဓမ္မပေါ်၌ အသိအမြင်ရှင်းသော ထိုယောဂီအနေဖြင့်ကား လူယောက်ျား၊ နတ်ယောက်ျား၊ လူမိန်းမ၊ နတ်မိန်းမဟု ထင်မှတ်နေသည့် အမြင်မှား၊ အသိမှားတို့ တစ်စတစ်စ နားလည်လာပြီဖြစ်၍ ပရမတ်စိတ်ဝိညာဏ်ကို မျက်လှည့်နှင့်

တူလှပေစွဟု သဘောကျနိုင်ပေသည်။

ထိုယောဂီအနေဖြင့် သညာက မှတ်သားခြင်းမျှသာ ငါမပိုင်၊ ငါမဆိုင်ဟုလည်းကောင်း၊ ဝေဒနာက ခံစားခြင်းမျှသာ ငါမဆိုင်၊ ငါမပိုင်ဟုလည်းကောင်း၊ သိရှိသဘောပေါက်ရန် မခဲယဉ်းတော့သည်သာ။

စက္ခုပသာဒမျက်စိသည် မြင်ခြင်းကိစ္စကို ပြုသည်။ ကြားခြင်း နံခြင်းစသည်ကိစ္စကို သူမတတ်နိုင်ပေ။ သောတပသာဒ နားသည် ကြားခြင်းကိစ္စကိုသာ ပြုသည်။ နံခြင်း၊ မြင်ခြင်း စသည်ကိစ္စကို သူမစွမ်းဆောင်သကဲ့သို့ ဝေဒနာသည် ခံစားမှုသဘောမျှ ဆောင်ရွက်သည်။ မှတ်သားမှု၊ သိမှုစသည်ကို မတတ်နိုင်ပေ။ သညာသည် မှတ်သားမှု ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ သိမှု၊ ခံစားမှုကို မစွမ်းဆောင်နိုင်ပေ။

ယင်းတို့သည်လည်း ထာဝရ တည်တံ့ခိုင်မြဲ၍ ကားမနေပေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချုပ်၊ ပေါ်လာပြီး ပျောက်နေခြင်းမျှသာ၊ တစ်နည်း ဖြစ်ပျက်အစဉ်မျှ သာတည်း။

ကားတစ်စီးသည် ခရီးပန်းတိုင် တစ်ခုသို့ သွားနေစဉ် ပန်းတိုင်သို့ မရောက်မီလည်း ပျက်နိုင်သည်၊ ခရီးအစ၌လည်း ပျက်ချင်ပျက်နိုင်သည်၊ မပျက်မယွင်းဘဲ ရောက်ချင်လည်း ခရီးဆုံးရောက်နိုင်ပေသည်။

ရေမြှုပ်ပမာ၊ ရေပွက်ပမာ၊ တံလျှပ်ပမာ မတည်တံ့သော၊ မခိုင်မြဲသော၊ ပြောင်းလဲနေသော၊ ဖြစ်ကာပျက်ကာ နှိပ်စက်နေသော ဤငါးပါးခန္ဓာအစုအဝေးဖြင့် ပေါင်းစပ်ထား၍ လူဟု ပညတ်ထားအပ်သော အကြောင်းအခြင်းအရာသည်လည်း ပန်းတိုင်တစ်ခုသို့သွားနေစဉ် ပန်းတိုင်သို့ ရောက်လုနီးမှလည်း ပျက်

ချင် ပျက်နိုင်သည်။ ခရီးစဉ်၏ အစ၌လည်း ပျက်ချင် ပျက်နိုင်သည်။ ခရီးအလယ်၌လည်း ပျက်ချင် ပျက်နိုင်ပါသေးသည်။

ယမန်နေ့ကအထိ မပျက်မစီးသေးပါဟုပြောလျှင် ပြောဝံ့စရာ ရှိပေသော်လည်း မနက်ဖြန်ဟူသည့် မရောက်လာသေးသည်သာ။ (ဤနေရာတွင် ပျက်စီးခြင်းဟူသည် လူတို့ ဝေါဟာရ သေခြင်း၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။)

ဘာကြောင့် မနက်ဖြန်အထိ အသက်ရှင်ရခြင်းကို ငံ့လင့်နေဘိသနည်း။ သိတော်မူ၊ မြင်တော်မူသည့် မြတ်စွာဘုရားသည် ‘‘အပ္ပမာဒေါ အမတံပဒံ၊ ပမာဒေါ ပစ္စုနောပဒံ’’ဟု နှုတ်မြွက် မိန့်တော်မူခဲ့ပါသည်။

အပ္ပမာဒေါ= မမေ့လျော့ခြင်းသည် အမတံပဒံ= နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းတည်း၊ ပမာဒေါ= မေ့လျော့ခြင်းသည်၊ ပစ္စုနောပဒံ= သေခြင်း၏အကြောင်းတည်း။

tyrm'w&m; owÜ;trm; uiÜuEiluy;ap/

ကျမ်းညွှန်း

၁။ မဟာဝဂ်ပါဠိတော်၊ ပါယာသိသုတ်
၂။ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဖေဏပိဏ္ဍူပမသုတ်
၃။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်
၄။ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၊ ဗာလဝဂ်၊ အာနန္ဒသေဋ္ဌိဝတ္ထု
၅။ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သင်္ဂြိုလ်ဘာသာဋီကာ
၆။ သာသနာရေးဦးစီးဌာန စေတသိက်အဖွင့်ကျမ်း

ပယောဂ၌ဆန်သည့် လူနှစ်ဦးအကြောင်း

မိုးရာသီ ဆွမ်းခံရာ လမ်းသည် ကျွဲ၊ နွား အသွားအလာ နည်းသဖြင့် ရှင်းနေသည့်ပြင် ဝန်းကျင် တစ်ခွင်သည်လည်း နွေကာလနှင့်မတူ စိမ်းစိုနေပါ သည်။ လှည်းလမ်းဘေး သဲလမ်းကြောင်းသည် စင်္ကြံ လမ်း ဖြစ်ပါသည်။ မိုးကြောင့် သဲပြင်သည် ဖွာမနေဘဲ ကျစ်လစ်လှနေသဖြင့် ခြေဖဝါး၌ နူးညံ့သော ထိတွေ့ မှု ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ မိုးငွေ့ပါသောလေ၏ တိုးထိမှုတို့ ကို သိ, သိနေပါသည်။ ဥတုသည် သပ္ပါယ မျှတ နေပါ သည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းကြီးပွားရန်မှာ ဆွမ်းအဟာရ၊ ဥတု၊ ပုဂ္ဂိုလ် ဆက်ဆံရေး၊ ဆွမ်းခံရွာ၊ ကျောင်းအာဝါသ၊ စကားပြောမှုနှင့် ဣရိယာပထတို့ သပ္ပါယမျှတရန် အရေးကြီးသည် မဟုတ်ပါလော။

ကိလေသာကို တိုက်ပွဲဆင် တိုက်ထုတ်နေ ရ သော ယောဂီအတွက် မိမိတို့ ရှုပွားအားထုတ်နေသည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုးတက်ရန် ထိုထိုသပ္ပါယ ခုနှစ်ပါး မျှတရန် လိုကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားပါသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းက များလှပေစွဟု ပြောသည့် အသံကို ကြားဖူးပါသည်။ နည်းမည်မျှပင် များစေကာမူ ကိလေသာ ပယ်သတ်ရေးသာ ပဓာနမဟုတ်ပါလော။ ထိုထိုစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ ပရမတ္ထဓမ္မကိုသာ ရှုပွားရခြင်း မဟုတ်ပါလော။ အကျဉ်းချုပ်သော် ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ရုပ်၊ နာမ်ကိုသာ ရှုပွားရသည်ချည်း ပေတည်း။ ကိလေသာ တားဆီးပယ်သတ်နေခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

တတိယသိက္ခာပုဒ်-၁

'သူသည် အရိယာဖြစ်ပြီးပြီ'ဟု ဒါယကာက နှုတ်မြွက်စကား ဆိုလာသည်။ အမည်အရိယာ မဟုတ်ဘဲ အရိယာအမှန်ပင် ဖြစ်ပါကြောင်း ထပ်ဆင့် ဆိုလာပြန်သည်။

ဤကိစ္စသည် မိမိလက်လှမ်းမီသော ကိစ္စမဟုတ်ပေ။ ဉာဏ် မမီသော ဂမ္ဘီရကိစ္စဖြစ်ပါသည်။

ထို့နောက်တဖန် ဒါယကာသည် တရားလျှောက်ထားလိုပါကြောင်း ဆိုလာပြန်ပါသည်။ တရားလျှောက်ထားအပြီး၌ကား '. . . ထို့ကြောင့် အရိယာဖြစ်ပါကြောင်း' နိဂုံးစကား ဆိုလေသည်။

သောတာပန် အရိယာတို့မည်သည် စင်စစ်ကေန် သူတော်ကောင်းကြီး ဖြစ်ပေသည်။ မြင့်မြတ်သော စိတ်ထား၊ ရိုးသားဖြူစင်သော နှလုံးသား ရှိပေသည်။ ပဉ္စသီလကို အသက်နှင့်ပင် လဲဝံ့ပြီမဟုတ်ပါလော။

ဒါယကာအနေဖြင့် ငါးပါးသီလလုံပြီလောဟု

မေးမိရာ ထိုဒါယကာအနေဖြင့် နှစ်သက်သလို ဖြေနိုင်ခွင့် ရှိပါသော်လည်း မိမိစကားအဆုံး၌ပင် ထိုဒါယကာသည် ထပြန်ရန် အမူအရာ ပြင်လာပါသည်။ ချွေးများ မျက်နှာ၌ စို့လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ စကားထစ်ထစ် ငေါ့ငေါ့ဖြင့် ဖြေပါသည်။

‘‘သီလတစ်ပါးတော့ မလုံပါဘူးဘုရား’’ဟု ဖြေအပြီး မတ်တတ်ရပ်လိုက်ရာ သူ့မျက်နှာကို ကြည့်မိသဖြင့် မျက်လုံးချင်း ဆုံမိသွားလေသည်။ ထိုအခါ စကားမရှိ စကားရှာသည့်နှယ် ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

‘‘ဘယ်သီလပါလိမ့်မလဲ’’ဟု မေးမြန်းမိရာတွင် ဒါယကာကြီးက ပါဠိလိုလည်း မဖြေ၊ မြန်မာစကားဖြင့်လည်း မလျှောက်ဘဲ ပဟေဠိဆန်စွာ စကားထာဝှက်သည့်နှယ် ဖြေကြားလေသည်။ ဒါယကာ၏ အဖြေမှာ ‘‘ငါးပါးသီလထဲက တတိယ သိက္ခာပုဒ်’’ဟု ဖြေဆိုအပြီး၌ ထွက်ခွါသွားရာ ယနေ့တိုင် ကျောင်းသို့ မရောက်တော့ပါ။

တတိယသိက္ခာပုဒ်–၂

ဆွမ်းခံရွာမှ ဒါယကာသည် တောရကျောင်းသို့ ရံခါ လာတတ်ပါသည်။ ဆွမ်းကျန်လျှင် စားသည်။ ကျောင်းဝင်းထဲမှ ထင်းခိုးခုတ်ချင် ခုတ်သည်။ ဝါးခိုး ခုတ်ချင်လည်း ခုတ်သည်။ သပိတ်ဆေးချင်မှ ဆေးသည်။ တံမြက်လှဲချင်မှ လှဲသည်။ သစ်ဝါး ခိုးမခုတ်ရန် တားလျှင် ယနေ့ မခုတ်တော့ပါ။ သို့သော် နောက်တစ်ကြိမ်လာလျှင် လုပ်ချင်တာကို လုပ်ပြန်သည်။ ခိုင်းလျှင်မူ ကောင်းမွန်သေသပ်စွာ လုပ်တတ်သည်။ ယဉ်ကျေးစွာ ပြောတတ်သည်။ သူ ငါးပါးသီလမလုံ

ကြောင်း ရံခါ လျှောက်တတ်သည်။

သူသည် မြွေတွေ့လျှင် ဖမ်းသည်။ ကြွက်တွေ့လျှင် ရိုက်သည်။ ဇရက်၊ ဂျိုးတွေ့လျှင် လေးနှင့် ပစ်သည်။ ဂွနှင့် ပစ်သည်။ ဂဏန်းတွေ့လျှင် ပခြုပ်တောင်းထဲ ထည့်ယူသည်။ ဖွတ်၊ ပဒပ်တွေ့လျှင် ကြိုးဖြင့် သီသည်။ ဤကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်၌ သူမစားဖူးသော သတ္တဝါရှိဟန်မတူပါ။

သူသည် လူကသွား၍ထိမှပေါက်တတ်သော မြွေဆိုးအကြောင်းလည်း သိသည်။ လူကို လိုက်၍ ရန်လုပ်တတ်သော မြွေဆိုးတစ်မျိုး အကြောင်းလည်း သိသည်။

မြွေပေါက်ဖူးကြောင်း ပြောပြသည်။ ကင်းမလက်မဲ ထိုးခံရဖူးကြောင်း ပြောပြသည်။ ရဲကလည်း ဖမ်းဖူးကြောင်း၊ ထောင်ကျဖူးကြောင်း ရဲဘက်စခန်း အတွေ့အကြုံကိုလည်း ရံခါ ရှည်လျားစွာ ပြောပြတတ်သည်။

ရန်ကုန်–မန္တလေး အမြန်ရထားမှ သူများ ပစ္စည်းယူ၍ ရထားမောင်းစဉ် ခုန်ဆင်းသဖြင့် ခြေမ ပဲ့ကျန်ခဲ့ကြောင်းလည်း ပြောပြသည်။ (သူ၏ ဘယ်ခြေ၌ ခြေမ မရှိပါ။)

မီးရထား ရဲစခန်း၌ လိမ်ညာပြောခဲ့သဖြင့် အရိုက် ခံခဲ့ရဖူးကြောင်းလည်း ပြောပြတတ်သည်။

သူ တစ်နေ့တာ ဖမ်းမိသမျှ မြွေ၊ ဖား၊ ပဒပ်၊ လိပ်၊ ဂဏန်း၊ ဖွတ်၊ဂျိုးစသော တိရစ္ဆာန်ပေါင်းစုံထဲက ဈေးကောင်းရသည်ကို ဈေးထဲသွားရောင်းကြောင်းနှင့် ရောင်းမစွံ၍ မကောင်းသဖြင့် ကျန်ရစ်သော အကောင်များအနက် ကင်၍ရသည်ကို ကင်စားကြောင်း၊ ဖုတ်၍

ရသည်ကို ဖုတ်စားကြောင်း၊ ချက်၍ရသော အကောင်ကိုမူ ချက်၍စားကြောင်း ပြောပြတတ်သည်။

သူ ယခု (၆၃)နှစ်ရှိပြီး တစ်ပါးသီလကိုမူ မပျက်မကွက် စောင့်ထိန်းပါကြောင်းနှင့် ထိုသီလကိုပင် အရှင်ဘုရားထံမှ ခံယူလိုပါကြောင်းလည်း လျှောက်ထားတတ်သည်။ ထိုသီလကို လွန်ကျူးရန် အခွင့်ကြုံခဲ့ပါသော် လည်း မလွန်ကျူးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း၊ နောင်လည်း ပါဏာပေတံ 'သက်ထက်ဆုံး စောင့်ထိန်းမည်'ဟုကတိပြုကြောင်း ဝန်ခံကတိလည်း သူ့အလိုလိုပြုတတ် ပြန်သည်။

''ဒါယကာကြီး တစ်သက်စောင့်ထိန်းလာခဲ့တဲ့ သီလက ဘာသီလလဲ''ဟုမေးမိရာ ပါဠိလည်းမရွတ်၊ မြန်မာလိုလည်းမလျှောက်ဘဲ ညာဘက်လက်ငါးချောင်းအလျင်ထောင်ပြီးနောက် လက်ခလယ်ကို ချိုးလိုက်ပါသည်။

'သြော်. . . သူလည်း ငါးပါးသီလက တတိယ သိက္ခာပုဒ်ကိုပဲ ပြောပြနေပါကလား'ဟု တွေးထင်မိသည်။

ဓမ္မသဘော

လူသားသည် မြင့်မြတ်ချင်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးလိုပါသည်။ ရိုးသားရန်လည်း လိုလားကြပါသည်။

သို့သော် လူ့သန္တာန်၌ ကိန်းနေသော ကိလေသာတို့က လူ့စိတ်ကို လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ် မင်းမူနေသဖြင့် လူသည် ယုတ်ညံ့၍ နေရပါသည်။ ရိုင်းစိုင်း နေရပါသည်။ မရိုးမသား ဖြစ်နေရပါသည်။

ထို့ကြောင့် လူသည် အထင်ကို အသိလုပ်မိ

ပြန်သည်။ ၎င်းသည်လည်း အဝိဇ္ဇာကိလေသာကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ထိုအခါ လူသားသည် ငါမြင့်မြတ်သည်ဟု ထင်သည်။ ငါ ယဉ်ကျေးလှပြီဟု ထင်ပြန်သည်။ ငါ ရိုးသားသည်ဟု ထင်နေသည်။

ကိလေသာသည် လူ၏ သဘောကို မလိုက်လျောပေ။ ဓမ္မသဘောသည် ဓမ္မသဘောကိုသာ လိုက်လျောပေလိမ့်မည်။

လူပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့၏ သဘောဆန္ဒကိုမူ မည်သည့် ကုသိုလ်ဓမ္မ အကုသိုလ် ဓမ္မလိုက်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ ဓမ္မသဘောမှ သွေဖီပါက လူသည် လူ မပီသနိုင်တော့ပေ။ ဓမ္မသဘောမှ သွေဖီသော လူသည် မရိုးသားနိုင်တော့ပေ။

(ကိလေသာ၊ တဏှာ၊ ရာဂတို့သည် မြန်မာစကားကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ သို့သော် အရပ်ထဲ၌ ကိလေသာ၊ ရာဂ၊ တဏှာဆိုလျှင် အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုး ကောက်ယူကြပါသည်။ ပါဠိတော်၌လာသည့် ကိလေသာ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ စိတ်ကို ညစ်နွမ်းစေသောကြောင့် စိတ်ကို ပူလောင်စေသောကြောင့် ကိလေသာဟု ခေါ်ပါသည်။)

vom;trsm; uavom\ ni;ye;r ui;a0;Eiy;ap/

ကျမ်းညွှန်း

၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၊

၂။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ၊ ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယ၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ၊

၃။ ဗြဟ္မစရိယောဂဓသုတ္တ၊ ဝေဠုဒွါရဝဂ္ဂ၊ သောတပတ္တိသံယုတ္တ၊ မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ္တပါဠိ။

ထိုခရီး နီးပါစေသား

သူတော်ကောင်း လက္ခဏာကို တန်ဖိုးထား မြတ်နိုးလေ့ရှိသော လူသားသည် သူတော်ကောင်း အဖြစ်ကို နှစ်သက် လိုလားကြပေသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ လောဘရမ္မက်ဇောကြီးသူဟု သမုတ်ခံရမည်ကို မလိုလားပဲ အလောဘတရား လက်ကိုင်ပြုသူတစ်ဦး သဒ္ဓါတရားထက်သန်သူ တစ်ဦးအဖြစ် ဖြင့်သာ လောကအလယ် ထင်ပေါ်လိုကြပါသည်။

ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သူ ရက်စက်ယုတ်မာသူ ညှင်းပန်း နှိပ်စက်တတ်သူဟု အထင်မခံနိုင်ပေ။ မေတ္တာရှင်ကြီး၊ ကရုဏာရှင်ကြီး၊ ကိုယ်ချင်းစာနာ စိတ်ရှိသူ သနားငဲ့ညှာကာ စိတ်သဘောထား ပြည့်ဝသူအဖြစ်ဖြင့်သာ လူသိခံချင်ကြပါသည်။

အန္ဓဗာလ ပညာအဆင်အခြင် ဉာဏ်မဲ့သူ အဖြစ် လူသိမှာကို စိုးရိမ်ပြီး သုတဉာဏ်အမြော်အမြင် ကြီးမြင့်သူအဖြစ်နှင့်သာ လောကအလယ် ထင်ပေါ် လိုကြပေသည်။

သို့သော် လူတို့၏ နှလုံးသားဝယ် ယေဘုယျအားဖြင့် အလိုကြီးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ မနာလိုခြင်း၊ ဝန်တိုခြင်း၊ ထောင်လွှားခြင်း၊ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြုတတ်ခြင်း၊ မကောင်းမှု ပြုရသည်ကို မရှက်ကြောက်ခြင်းစသော စိတ်ယုတ် စိတ်ရိုင်းတို့ကသာ အားကြီးနေတတ်ပြီး ချစ်ခင်ခြင်း၊ ညှာတာထောက်ထားခြင်း၊ ကိုယ်ချင်းစာခြင်း၊ အနစ်နာခံခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊ ရိုးသားပွင့်လင်းခြင်း၊ ကျေးဇူးသိတတ်ခြင်းစသော စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်များ ပေါ်ပေါက်ရန် ခက်တတ်ပြီး ရှင်သန် စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးရန်မှာမူ ပို၍ ခဲယဉ်းလှပေသည်။

ထို့အတူ မာန်မာန ဝင့်ကြွားနေတတ်သူက ငါ မာနကြီးနေပါကလားဟု သတိ မရှိသကဲ့သို့ ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်နေစေကာမူ ငါ ဒေါသကြီးနေပါတကားဟု သူလိုကိုယ်လိုသာ သိကြသည် သေသေချာချာ သိရှိခြင်း မဟုတ်ပေလော။

အကြောင်းရင်းမှာ ပမာဒတရား သတိမရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

မာယာဇာတ်ခုံ

သူတော်ကောင်းတရားကို နှစ်သက်မြတ်နိုးတတ်သော ယောဂီသည်လည်း မိမိ၏နှလုံးသားဝယ် အကုသိုလ် သူယုတ်မာတရားများ ရှင်သန်လွှမ်းမိုးအမြစ်တွယ်နေခဲ့သည်ကို ပယ်ခွာရန် နည်းလမ်းရှာကြိုးစားရမည့်အစား ဟန်ဆောင်ခြင်းဟူသော မျက်နှာဖုံးကိုစွပ်ကာ တဒင်္ဂနည်းလမ်းကို အသုံးချ၍ ဘဝဇာတ်ခုံ၌ မူးမူးမေ့မေ့ က,နေမိပေတော့သည်။

ကြိုက်သည်ကို မကြိုက်သယောင် ပြုပြသည်။

မကြိုက်သည်ကို ကြိုက်သယောင် ပြုပြတတ်သည်။

ရံခါ မသိသည်ကို သိသယောင် ပြုပြတတ်သည်။

ရံခါ သိနေသည်ကိုပင် မသိသယောင် ပြုပြနေမိ တော့သည်။

မလိမ်ချင်သော်လည်း ဟန်ဆောင်နေရာမှ ယောဂီသည် မိမိကိုယ်ကို မိမိ လိမ်တတ် လာပါသည်။

အမှန်တကယ် မတတ်သည်ကိုပင် တတ်သယောင် ထင်နေတော့သည်။

မေ့နေသည်ဖြစ်သော်လည်း မှတ်မိသယောင် ပြုမူနေတော့သည်။

မရှိသည်ကို ရှိသယောင် လှည့်စားတတ်ပြီ။

''မိမိကိုယ်ကို လိမ်ညာသည့်အဖြစ်ကို မပေါ်ရန် ဖုံးဖိရသည်မှာ ဆင်းရဲပေစွတကား''ဟူသော သူတော်ကောင်းပညာရှိ၏ ဆိုဆုံးမစကားကို နှုတ်အာဂုံဆောင်နိုင်ခဲ့စေကာမူ ကျင့်သုံးလိုက်နာခြင်းကားအလျဉ်း မရှိခဲ့မိပေ။

ရက်မှလသို့ လမှသည် ဆယ်စုနှစ်များတိုင် ဖုံးဖိလာရသဖြင့် ဘဝသည် လေးလံပင်ပန်းကာ ဖိစီးမှုကို ခံနေရတော့သည်။

ဘဝသည် ထွက်ပေါက်ပိတ်၍ ဆင်းရဲမွန်းကြပ်နေသည်ကို ကာရာအိုကေဖြင့်လည်းကောင်း၊ မူးယစ်ဆေးများဖြင့်လည်းကောင်း၊ အခြားကောင်းနိုးရာရာ ထင်မြင်ယူဆရသည့် ဖျော်ဖြေစရာများဖြင့် **တဒင်္ဂ**

တခဏ အာရုံလွှဲပြောင်းခြင်းထက် သာလွန်ကောင်းမွန်သော နည်းစနစ်နှင့် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာ နည်းလမ်းကို ဉာဏ်၌ မထင်မြင်နိုင်တော့ပေ။

သို့သော် ထိုထိုအာရုံများကို ခံစားနေရသော်လည်း ခံစားပြီးရင်း ခံစားချင်သော သဘောကို လည်းကောင်း၊ ခံစားပြီးတိုင်း အမြဲလိုလို ရင်ထဲ ဟာတာတာ ဖြစ်ကျန်ခဲ့သည်ကိုလည်းကောင်း သူ့ထက် သာလွန်သည် ဟုထင်ရသော အာရုံတစ်ခုခုကို တဖန်တောင့်တ ခံစားနေလိုသည့် အဖြစ်ကိုမူ တဖြည်းဖြည်း ရိပ်မိလာပါသည်။

ကိလေသာထောင်ချောက်

သို့သော် ဒီထက်ပို၍လည်း ဆောင်ရွက်စရာ မရှိတော့သောကြောင့် ဒီအရာကိုပင် ထပ်ပြန်ထပ်ပြန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်သာ စွမ်းနိုင်သောနည်းလမ်းကောင်း အဖြစ် အသုံးပြုနေမိတော့သည်။

ကိလေသာထောင်ချောက်သည် ရုန်း၍မရနိုင်လောက်အောင် မြဲမြံသည့်အပြင် ထွက်ပြေးမရအောင်လည်း စည်းစနစ် ကျလှပါသည်။ တဖန် ဖောက်ထွက် မရနိုင်လောက်အောင်ပင် ခိုင်ခံ့နေပေသေးသည်။

ထောင်ချောက်ထဲ၌ အနေကြာလာသောကြောင့်ထင့် ... ဤသည်ကိုပင် နှစ်လိုဖွယ် သာယာသော နေချင့်စဖွယ် အိမ်ဂေဟာပမာ ထင်မှတ်မိသည်အထိ ယောဂီသည် **ကိလေသာ၏ လှည့်စားခြင်းကို ခံနေရတော့သည်။**

ထို့ထက်မက ဘဝတူ ပိတ်လှောင်မိနေသော အကျဉ်းသားအချင်းချင်းကိုပင် ဘဝတူဟု တန်းတူ မမြင်တော့ဘဲ နိုင်လောက်သူကို မထီမဲ့မြင် အနိုင်ကျင့် တတ်လာပါသည်။ ယှံလောက်သူကိုလည်း ကြွားဝါ၍ လိမ်တတ်လာပါသည်။

ဤသို့ အလိမ်အကောက် ပြုရသည်ကိုပင် မျှတသည်၊ တရားသည်၊ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်၍ လုပ်သည်ဟု ထင်နေမိရှာသည်။

ထောင်ချောက်ထဲမှ လွယ်လွယ်ရရှိသော အစာကိုပင် ငါ့မို့ရနိုင်တာဟု မာနထောင်လွှားသည်၊ ငါလို သူတို့မရနိုင်ကြဘူးဟူ၍လည်း တစ်ပါးသူကို ချိုးဖဲ့ နှိမ့်ချသည်။ ငါ့ဘဝ ဘာလိုသေးလို့လဲ၊ ပြီးပြည့်စုံပြီ ဟူ၍ အယူတလွဲ မှားနေပြန်သည်။

လှည့်စားမှုက အားကြီးပေစွ၊ အမှန်တရားနှင့်မူ ဝေးသည်ထက် ဝေးကွာ နေလေပြီတကား။ တဒင်္ဂ ပျော်ရွှင်မှုများထက် သာလွန်မြင့်မြတ်ကာ ခိုင်မြဲသော ပျော်ရွှင်မှုများ ဤကမ္ဘာမြေပြင်၌ ရှိနိုင် သေးသည်ဟု သိရှိလာသူ တစ်ယောက်၏ ဘဝ သည်ကား စစ်မှန်သော ကျေနပ်မှုကို ရရှိနိုင်ရန် လမ်းစ တွေ့မြင်သူဟု ဆိုနိုင်ပေမည်။

တစ်နည်း အာရုံခြောက်ပါး ခံစားမှုထက် သာလွန် မြင့်မြတ်သော ပျော်ရွှင်မှုများ ဤကမ္ဘာ လောက၌ ရှိနိုင်ပါသေးသည်ဟူသော ဆင်ခြင်မှုမှပင် စတင်ရပါသည်။

ယခု ယောဂီခံစားနေသည့် ပျော်ရွှင်မှုတို့၌ အကန့်အသတ် ရှိနေပါသည်။ ပေါ်ပြီးနောက် တမုဟုတ်ခြင်း ပျောက်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့်–

''ဒါက ဒီထက်မပိုပါဘူး''

''ဒါဟာ ပြီးတော့လည်း ပြီးသွားတာပါပဲ''

''ဒါမျိုးက ဒီလောက်ပါပဲ'' ဟူ၍ ရုံခါသိနေတတ်သည်။

ဤကဲ့သို့ အလိုမပြည့်ရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်းမှန်မှာ အာရုံနှင့် ဒွါရ သင်္ခါရဓမ္မအားလုံးသည် မတည်တံ့သော သဘောကြောင့်ပေတည်း။ ရုပ်ဓမ္မ၊ နာမ်ဓမ္မတို့၏ သာမညလက္ခဏာများကြောင့် ပေတည်း။

စိတ်သည် ခံစားမှုအားလုံး၏ အချုပ်အခြာပင် ဖြစ်သည်။ စိတ်က ကောင်းသည် ကြိုက်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားသော ခံစားမှုကို မျက်စိဖြင့်လည်းကောင်းနားဖြင့်လည်းကောင်း စသော အာရုံများက ထပ်ပြန်ထပ်ပြန် ခံစားလိုပေသည်။

သို့သော် ကောင်းသည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းရုံနှင့် ၎င်းအာရုံသည် ကောင်းမလာသကဲ့သို့ မကောင်းဟု သတ်မှတ်ရုံနှင့်မျှလည်း ၎င်းအာရုံသည် မကောင်းသောအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲမသွားနိုင်ပေ။

ဤကမ္ဘာမြေပြင်၌ လရောင် အေးမြသည်၊ သကြားချိုသည်၊ တမာခါးသည်၊ ကြိုက်နှစ်သက်သောကြောင့် တစ်စုံတစ်ရာသည် ပို၍ အေးမြချိုမြိန်မလာနိုင်သကဲ့သို့၊ မကြိုက်မနှစ်သက်သောကြောင့်လည်း တစ်စုံတစ်ခုသည် ပို၍ ခါးသီးမသွားနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ကြိုက်ခြင်း၊ မကြိုက်ခြင်းက ၎င်းတို့၏ မူလသဘောလက္ခဏာကို ထူးကဲ၍ ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းမရှိပေ။

သို့သော် ယောဂီ၏ တစ်နေ့တာဘဝ၌မူ မလွှဲ မရှောင်သာဘဲ ရွေးချယ်ခွင့်မရှိဘဲ ကြုံနေရသည်မှာ–

ကြိုက်သော မြင်ကွင်းနှင့် မကြိုက်သော မြင်ကွင်း။ ကြိုက်သော အသံနှင့် မကြိုက်သောအသံ၊ ကြိုက်သောအနံ့နှင့် မကြိုက်သောအနံ့ စသည်တို့ကို သဘာဝလမ်းစဉ်အတိုင်း ရင်ဆိုင်နေရပေသည်။

ထိုအခါ မိမိ၏ ပြဋ္ဌာန်းထားချက်များက မိမိကိုပင် ပင်ပန်းစေပေသည်။

မိမိ၏ သဘောထားကပင် မိမိကို ဆင်းရဲစေတော့သည်။

ဤပင်ပန်းမှုကို ကျော်လွှန်ရန် နည်းလမ်းကား သတိပဋ္ဌာန်တရား လက်ကိုင်ပြု၍ မမေ့မလျော့ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် အပ္ပမာဒတရားဖြင့် နေရန်မှတစ်ပါး ဤကမ္ဘာလောက၌ အခြားသောနည်းလမ်း လုံးဝမရှိတော့ကြောင်းကို ချို့ယွင်းချက်မရှိ သဘောပေါက်လာပါသည်။

မမေ့မလျော့သော သတိဦးစီးနေသည့် စိတ်၌ ‘ကြိုက်’‘မကြိုက်၊ ‘ကောင်း’‘မကောင်း’နှင့်တကွ ပရမ်းပတာအာရုံများ ကြားဝင်ခိုရန် နေရာလပ် ရှိမည်မဟုတ်ပေ။

ဗုဒ္ဓခြေတော်ဦးခိုက်

သူတော်ကောင်း တရားများသည် လည်းကောင်း၊ သူယုတ်မာ တရားများသည် လည်းကောင်း ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သည်ဟု သတ်မှတ်သော ခံစားမှုသည်လည်းကောင်း၊ သိမ်ဖျင်း ယုတ်ညံ့သည်ဟု သတ်မှတ်သော ခံစားမှုတို့သည် လည်းကောင်း ဖြစ်

ပေါ်လာပြီး ချက်ချင်း ချက်ချင်း ပျောက်ဆုံး၍ ပျောက်ဆုံး၍ သွားသည်သာ။ စဉ်ဆက်မပြတ် ခံစားရသည်မှာ တွေး၍ တွေး၍ ထပ်ပြန် ထပ်ပြန် စားမြုံ့ပြန် ခံစားနေခြင်းသာဖြစ်ပြီး အမှန်တကယ် မသိရှိ၍သာ အထင်မှားခြင်းပါတကားဟူသော အကြောင်းရင်းမှန်ကို သိလိုက်ရသော ဝိပဿနာတရားကို ချစ်မြတ်နိုးသည့် ယောဂီတို့သည်ကား သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ခြေတော်အစုံကို ရင်ဝယ်မှန်းဆကာ လက်ဆယ်ဖြာ ဦးထိပ်မိုးကာ ဦးမညွှတ်ဘဲ မနေနိုင်တော့ပါ။

ခံစားမှု အာရုံများကို စိတ်လွတ်ကိုယ်လွတ် တရှိုက်မက်မက် အားပါးတရ ပရမ်းပတာ ခံစားနေရမှသာ ပျော်ရွှင်စရာဟုမှတ်ထင်ခဲ့ပါသော်လည်း တကယ်တမ်းမူ ထိုထိုအာရုံသည် တိုက်ဆုံလာသည့် အခိုက်တဒင်္ဂမျှသာ ရေပွက်ပမာပျောက်ကွယ်၍ ပျောက်ကွယ်၍ သွားနေသော ရုပ်နာမ်အလျှင်မျှသာပါတကား။

vom;trm; aysm&irtreu ojriEiluygap/

ကျမ်းညွှန်း

၁။ ဂုဟဋ္ဌကသုတ္တ၊ မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်။

၂။ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်။

၃။ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်။

၄။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်။

၅။ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တရားမြတ်ရတနာ။

ဆုတောင်းခြင်း

ဖခင်သည် လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်ထက်ဝက် ကျော်ကပင် လောကအလယ်တွင် သားကို မျက်နှာလွှဲထားခဲ့ပါသည်။ ဖခင်မရှိတော့သော်လည်း ဖခင်၏ အပြုံးမျက်နှာကို ရံခါ သတိရမိပြီး လောကကို ရင်ဆိုင်ရန် သွန်သင် ဆုံးမမှုများကိုလည်း သတိရပါသည်။ သားသည် ကြမ်းတမ်းသော လောကဓံကို ရင်ဆိုင်ဝံ့ရန် ခွန်အား နည်းနေသည်ဟု ရံခါတွေးထင်ကာ အားငယ်မိတတ်လေသည်။

သားသည် ဧည့်ခန်း၌ရှိသည့် ဖခင်၏ဓာတ်ပုံကို ကြည့်နေမိသည်။ ဖခင်၏ပညာဉာဏ် အမြော်အမြင်ကြီးမားပုံကို သတိရလာပါသည်။ ဖခင်သည် သဘောထားပြည့်ဝပြီး သတ္တိကောင်းသည်၊ သားအပေါ်တွင်လည်း သည်းခံတတ်ပြီး ပြုံးရွှင်စွာဖြင့် သွန်သင် ဆုံးမတတ်သည်။ ထို့ပြင် ပညာဗဟုသုတ ပြည့်ဝပြီး အရာရာနှံ့စပ်သချာသဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကပင် အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံသည်အထိ လေးစားခံရသူဖြစ်သည်။ ဖခင်သည် မိသားစု၏ အခက်အခဲ

များကိုလည်းကောင်း၊ နက်နဲသော ပြဿနာရပ်များကို လည်းကောင်း လိမ္မာပါးနပ်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းရှိပေသည်။

သားသည် ဖခင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ရင်ထဲအပြည့် တွေးထင်ခံစားလာမိသဖြင့် ဖခင်၏ဓာတ်ပုံရှေ့တွင်ရပ်လျှက် လက်အုပ်ချီလိုက်ပါသည်။ ဉာဏ်ပညာပြည့်ဝသည့် ဖအေတူသားဖြစ်စေချင်သော ဖခင်၏ဩဝါဒနှင့် ဆန္ဒများကို စိတ်ဝယ် ထင်ယောင်လာတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ဓာတ်ပုံရှေ့တွင် ဒူးထောက်ထိုင်ကာ ကန်တော့လေသည်။ သို့သော် ရင်ထဲ ပီတိလှိုင်းရိုက်ခတ်လာသဖြင့် ဤမျှကန်တော့ရုံဖြင့် အားမရသေးဘဲ ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် ရိုသေလေးမြတ်စွာ ဖခင်ကိုကန်တော့ပါသည်။

သား၏ဘဝ၌ ရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲကို ရဲဝံ့စွာ ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ စွမ်းအားသစ်များ ပြည့်လာသည်ဟု ထင်မြင်ခံစားမိတော့သည်။ စိုးရိမ် ကြောက်ရွံ့စိတ်များ လွင့်စင်ပြေပျောက်ကာ စိတ်သစ် ကိုယ်သစ်ဖြစ်လာသည်ဟု ခံစားနေမိသည်။

သားသည် လက်အုပ်ချီလျက်ပင် ရှိသည်။ ဆုမတောင်းမိသော်လည်း သက်မဲ့ဓာတ်ပုံကားချပ်မှ ဖခင်၏ မေတ္တာဓာတ်နှင့် စွမ်းအားအသစ်များ မိမိရရှိလိုက်ခြင်းအတွက် အံ့ဩ ဝမ်းမြောက်နေပေသည်။

ယောဂီသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ရုပ်ပွားတော် ကိန်းဝပ်စံပယ်ရာ ဂန္ဓကုဋိတိုက်ဆီသို့ ရည်မှန်း၍ အမှတ်သတိဖြင့် လျှောက်လှမ်းလာပါသည်။ ရုပ်ပွား

တော်ရှေ့ ရောက်သောအခါ သင့်တင့်ရာ နေရာ၌ ရှိသေစွာ ထိုင်ပါသည်။ ဘုရားရှင် ပါရမီဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည့် ဘဝပေါင်းများစွာကို မြင်ယောင်လာပါသည်။ မိမိ ဖြည့်ကျင့်ရန် စိတ်ပင် မကူးခဲ့ဖူးသည့် ပါရမီထူးများကို ဘုရားအလောင်းလျာသည် စွန့်လွှတ်မှု၊ အနစ်နာခံမှု၊ အပင်ပန်းခံမှု ကြီးမားစွာဖြင့် ဘဝပေါင်းများစွာ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့သည်ကို သတိရလာသဖြင့် ဗုဒ္ဓအလောင်းအလျာဘဝကိုပင် ကြည်ညိုမဆုံး ဖြစ်နေမိတော့သည်။ ထိုအခါ ယောဂီသည် ကြည်ညိုစိတ်ဖြင့် ရှိသေစွာ လက်အုပ်ချီကာ မျက်စိအသာအယာ မှိတ်လိုက်ပါ၏။

ရွှေနန်းစည်းစိမ်ကိုစွန့်ကာ တောထွက်တော်မူခဲ့သည့် အလောင်းတော်၏ ဘဝ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ ပင်ပန်းကြီးစွာ ဒုက္ခခံ ကျင့်ကြံခဲ့သည့် အလောင်းတော်၏ ဘဝတို့ကို မြင်ယောင်လာသဖြင့် ယောဂီသည် လေးစားစွာဖြင့် ဦးညွှတ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် မိမိ ကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်ကာ သိမြင်တော်မူလာသည့် တရားတော်များကို သတ္တဝါဝေနေယျ အများအကျိုးကို ငဲ့ကွက်၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့သောကြောင့်သာ ယနေ့ မိမိအနေဖြင့် ကြားနာမှတ်သား အားထုတ်နေရကြောင်း သိမြင်လာပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ လိုချင် တပ်မက်ကင်းမှု၊ မာန်မာန ကင်းဝေးမှု၊ သတ္တဝါများကို ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ ချစ်ခင်မှု၊ သည်းခံစိတ် ပြည့်ဝမှု၊ လူသားတို့သာမက နတ်၊ ဗြဟ္မာများ၏ ပူဇော်ခြင်းကို ခံထိုက်အောင် ဉာဏ်ပညာ ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်မှုတို့ကို တွေး

ထင်မိကာ ကြည်ညို သဒ္ဒါစိတ်များ ပေါ်လာပါသည်။ ယောဂီသည် အဖဘုရားရှင်၏ အနှိုင်းမဲ့ ဗောဓိဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနှိုင်းမဲ့ တန်ခိုးတော်ကို လည်းကောင်း၊ အနှိုင်းမဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်လာပါသည်။ ထို့ပြင် ယနေ့ မိမိ အားထုတ်နေသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအပေါ်၌လည်း ပို၍ ယုံကြည် အားကိုးလာပါသည်။

အဖဘုရားရှင်သည် ပြင်းထန်စွာ မမာမကျန်း ဖြစ်ကာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး ကာလ၌ပင် ကျွတ်တမ်းဝင်မည့် သာဝကတစ်ပါး၏ ဓမ္မဆိုင်ရာ သံသယကို ကိုယ်တော်အား မငဲ့ကွက်ဘဲ ရှင်းလင်းပေးတော် မူခဲ့သည်။ သည့်နှယ် ကြည်ညို လေးစားအားကိုးဖွယ် ရုပ်ပုံလွှာကို ယောဂီ၏ မျက်စိထဲတွင် မြင်ယောင် လာပါတော့သည်။

ထိုအခါ ယောဂီသည် အဖဘုရားရှင်အား လွန်စွာ အားကိုးကြည်ညိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ရင်ထဲ၌ ပီတိလှိုင်းရိုက်ခတ်ကာ ထိခြင်းငါးပါးထိလျက် ဘုရားရှင်ခြေတော်သို့ ရည်မှန်းကာ ကန်တော့ပါသည်။ သို့သော် ယောဂီသည် ဤမျှ ကန်တော့ရသည်ကို အားရကျေနပ်ခြင်း မရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မတရားတော်မြတ်နှင့် သံဃာတော် အရှင်သူမြတ်များကို ရည်မှန်းကာ ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် ရိုသေစွာ ကိုင်းညွတ် ကန်တော့ပါသည်။

ထိုအခါ ယောဂီသည် ဘုရားရှင်ထံတော်ပါးမှ ''အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ မမေ့ကြနှင့်၊ သတိထားကြ''ဟူသော အသံကို ကြားယောင်လာမိသည်။ အဖ

ဘုရား၏ ဩဝါဒစကားသည် မိမိအားသွန်သင် ဆုံးမခြင်းပင်ဖြစ်ကြောင်း ယောဂီအကြွင်းမဲ့ ယုံကြည် လာမိတော့သည်။

ထို့နောက် ယောဂီသည် ရုပ်ပွားတော်ရှေ့မှ လက်အုပ်ချီလျက်ပင် ထိုင်ရာမှထကာ တဖြည်းဖြည်း နောက်ဆုတ်သည်။ ယုံကြည်မှုကြောင့်ထင့် ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ပေါ့ပါးနေသည့်နည်းတူ အားအင်များ ပြည့်နေလေသည်။

ဆုမတောင်းမိသော်လည်း ယောဂီ၏ရင်ထဲ၌ ယနေ့ အင်အားအသစ်နှင့် ယုံကြည်မှုအသစ်များ ရရှိလာသည့်အပြင် မိမိ ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေသည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားသည် လိုရာပန်းတိုင်သို့ ဧကန်မုချ ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ပေမည်ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတော်အပေါ်၌ ယုံကြည်အားကိုးမှု တိုးလာပါတော့သည်။

တန်ခိုးကြီးဘုရားရှေ့တွင် လူတွေ စည်ကားနေပါသည်။ မီးညှိထားပြီး စီးကရက်လက်ကြားညှပ်ထားသော အစိမ်းရောင်လုံချည်ဝတ် လူငယ်နှစ်ဦးရောက်လာသည်။ ''ယခုနှစ် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲအောင်ရပါလို၏ဘုရား''ဟု ဆုတောင်း၍ ရင်ပြင်တော်ပေါ်မှ သွက်သွက် ဆင်းသွားကြပါသည်။

''ချဲဂဏန်း အိပ်မက်ရပါလို၏ အရှင်မြတ်ဘုရား''ဟု ဆုတောင်းသံ တိုးတိုးကလေးများကိုမူ မကြာခဏ ကြားနေရတတ်ပါသည်။ တောင်းသောဆုများ တောင်းတိုင်းပြည့်လျှင် ကောင်းပေစွ. . .။

ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤသို့ ဆုံးမပဟောတော်မူ၏။

‘‘တို့များက တောထဲမှာနေပြီး ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်နေမယ်။ နောက်ပြီး အပါယ်လေးပါး ရ–ရ ပါလို၏လို့ ဆုတောင်းမယ်။ အပါယ်လေးပါး ရမှာလား’’

‘‘မရပါဘုရား’’

‘‘ကဲ–အဲဒါဆိုရင် ဒုစရိုက်အမှုတွေကို လုပ်ကိုင်နေပြီး နိဗ္ဗာန် ရ–ရပါလို၏လို့ ဆုတောင်းရင်ရော နိဗ္ဗာန် ရကြမှာလား။’’

‘‘မရနိုင်ပါဘုရား’’

‘‘အေးဗျာ၊ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဒကာကြီးတို့၊ ဒကာမကြီးတို့ ဆောင်ရွက်တဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကံတွေအတိုင်း ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးတွေ ရကြရမှာ ပါဗျာ၊ ဟုတ်ရဲ့လားဗျာ။’’

ဂုဏ်တော်အနန္တ၊ ဉာဏ်တော်အနန္တ၊ ကျေးဇူးတော်အနန္တကို အာရုံရောက်ကြပြီး အဖဘုရားရှင်၏ ဆန္ဒတော်နှင့် ဩဝါဒကို ဆုတောင်းသူများ ကြားသိရလျှင် လက်တွေ့ကျင့်ကြံနိုင်လျှင်မှု တောင်းသောဆုများ တောင်းတိုင်း ပြည့်နိုင်ပေရော့မည်။

awmi;aomqrm; jynEiluygap/

ကျမ်းညွှန်း

၁။ မဟာဝဂ်ပါဠိတော်၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၂။ ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်၏ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ

မနက်မိုးလင်းလျှင်သွားမည့်

ခရီးတိုလေးအတွက်

ညဦးကပင် သတိတရ

အစစအရာရာ

ကြိုတင်ပြင်ဆင်လေ့ရှိသော

လူသားများသည် တစ်ဘဝတာကို

အပြီးတိုင် စွန့်၍ မပြန်လမ်းသို့

သွားရောက်ရမည့်မရဏခရီးစဉ်အတွက်မူ

အဘယ်ကြောင့် မပြင်မဆင်ဘဲ

တွေဝေကာ သတိမေ့လျော့လျက်

နေကြပါသနည်း?

အဘယ်ကြောင့် ရင်ဆိုင်ရန်

မပြင်ဆင်ကြပါသနည်း?

အဘယ်ကြောင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန်

နှောင့်နှေးနေရပါသနည်း?